

Lagrådsremiss

Senare tillämpning av vissa bestämmelser om legitimation för lärare och förskollärare och om särskild utbildning för vuxna

---

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 12 april 2012

Jan Björklund

Charlotte Abrahamsson
(Utbildningsdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att vissa bestämmelser i skollagen (2010:800) om krav på legitimation för lärare och förskollärare, som ska börja tillämpas den 1 juli 2012, i stället ska tillämpas från och med den 1 december 2013. Vidare föreslås vissa konsekvensändringar i såväl skollagen som lagen (2010:801) om införande av skollagen.

Skälet till att flytta fram tidpunkten för när vissa bestämmelser ska börja tillämpas är att Statens skolverk hittills inte har prövat ansökningar om legitimationer i den omfattning som är nödvändig. Skolverket har därför begärt att tidpunkten ska flyttas fram.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2013 i fråga om ändringar i paragrafen med bestämmelser om vem som beslutar om betyg och i övrigt den 30 juni 2012.

I lagrådsremissen föreslås också att ett bemyndigande införs i lagen om införande av skollagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om att vissa bestämmelser om betygssättning i skollagen ska tillämpas för elever i särskild utbildning för vuxna från och med en senare tidpunkt än den 1 juli 2012.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	4
2	Lagtext.....	5
2.1	Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).....	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800).....	8
3	Ärendet och dess beredning.....	11
4	Skollagens krav på legitimation och bestämmelser om betygsbeteckningar i särvux	11
4.1	Skollagens krav på legitimation för lärare och förskollärare	11
4.2	Det förberedande uppdraget till Skolverket och medel för reformen.....	12
4.3	En begäran från Skolverket om ändrad tidpunkt.....	13
4.4	Bestämmelser om de nya betygsbeteckningarna i särskild utbildning för vuxna	13
5	Förslag och bedömning om senare tillämpning	14
5.1	Senare tillämpning av vissa bestämmelser om legitimation för lärare och förskollärare.....	14
5.2	Nya övergångsbestämmelser om vem som får anställas utan tidsbegränsning.....	18
5.3	Särskilda undantag när det gäller beslut om betyg.....	19
5.4	Kravet på legitimerad mentor.....	20
5.5	Undantag i övergångsbestämmelser om vem som får undervisa och om behörighet att besluta om betyg	22
5.6	Slopad introduktionsperiod för lärare med utländsk utbildning	23
5.7	Senare tillämpning av vissa bestämmelser om särskild utbildning för vuxna	24
6	Ikraftträdandebestämmelser.....	25
6.1	Förslag till lag om ändring i skollagen.....	25
6.2	Förslag till lag om ändring i lagen om införande av skollagen	26
7	Konsekvensutredning	27
8	Författningskommentar.....	27
8.1	Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800)	27
8.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800).....	32
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Ändrad tidpunkt för vissa krav på legitimation för lärare och förskollärare (U2012/1524/S).....	37
Bilaga 2	Lagförslag i promemorian Ändrad tid för vissa krav på legitimation för lärare och förskollärare (U2012/1524/S).....	38

Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna avseende promemorian Ändrad tidpunkt för vissa krav på legitimation för lärare och förskollärare (U2012/1524/S)	44
Bilaga 4	Förteckning över de deltagande organisationerna vid remissmötet om promemorian Ändrad tidpunkt för vissa krav på legitimation för lärare och förskollärare.....	45
Bilaga 5	Konsekvensutredning.....	46
Bilaga 6	Bestämmelsernas lydelse enligt grundförfattning, ändringsförfattning och nu föreslagen lydelse	50
Bilaga 7	Sammanfattning av promemorian En senare tillämpning av vissa bestämmelser om särskild utbildning för vuxna (U2012/1663/GV)	60
Bilaga 8	Lagförslaget i promemorian En senare tillämpning av vissa bestämmelser om särskild utbildning för vuxna (U2012/1663/GV).....	61
Bilaga 9	Förteckning över remissinstanserna avseende promemorian En senare tillämpning av vissa bestämmelser om särskild utbildning för vuxna (2012/1663/GV).....	62

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i skollagen (2010:800),
2. lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800).

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)

dels att nuvarande punkterna 2–5 i övergångsbestämmelserna till lagen (2011:189) om ändring i nämnda lag ska betecknas 4–7,

dels att 3 kap. 16 § ska ha följande lydelse,

dels att punkt 1 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2011:189) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse,

dels att de nya punkterna 4–7 i övergångsbestämmelserna till lagen (2011:189) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse,

dels att det i övergångsbestämmelserna till lagen (2011:189) om ändring i nämnda lag ska införas fyra nya punkter, 2, 3, 8 och 9, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

16 §¹

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt *då* betyg ska sättas.

Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vem som beslutar betyg när mer än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från andra stycket för lärare som *anställts* utan tidsbegränsning *med stöd* av 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket.

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt *när* betyg ska sättas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från andra stycket för lärare som *saknar legitimation och är anställda* utan tidsbegränsning *för att bedriva sådan undervisning som avses* i 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011 *och tillämpas i fråga om 1 kap. 12 §, 2 kap. 16–16 b, 23 och 24 §§, 27 kap. 4–18 §§ samt 28 kap. 3 och 4 §§ från och med den 1 juli 2011. Övriga paragrafer*

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

¹ Senaste lydelse 2011:189.

ska tillämpas först från och med den 1 juli 2012.

2. Bestämmelserna i 2 kap. 17, 18 och 22 §§ i sina nya lydelse tillämpas från och med den 1 juli 2012. För tid dessförinnan gäller dessa bestämmelser i deras äldre lydelse.

3. Bestämmelserna i 2 kap. 13, 15 och 20 §§ samt 3 kap. 16 § i sina nya lydelse tillämpas från och med den 1 december 2013. För tid dessförinnan gäller dessa bestämmelser i deras äldre lydelse.

2. Bestämmelserna i 2 kap. 15 § i den lydelse som enligt 1 gäller till utgången av juni 2012 är dock endast tillämpliga om ansökan om behörighetsbeviset har kommit in till Högskoleverket före den 1 juli 2011.

3. Trots vad som anges i 1 gäller 2 kap. 15 § i sin äldre lydelse fortfarande efter utgången av juni 2012 för handläggning av ärenden som avses i 2.

4. Bestämmelsen i 2 kap. 16 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande till dess att ärenden som avses i 2 har avgjorts.

5. Bestämmelsen i 28 kap. 4 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande för överklagande av beslut i ärenden som avses i 2.

4. Bestämmelserna i 2 kap. 15 § i den äldre lydelse som enligt 3 gäller till och med den 30 november 2013 är dock tillämpliga endast om ansökan om behörighetsbeviset har kommit in till Högskoleverket före den 1 juli 2011.

5. Trots vad som anges i 3 gäller 2 kap. 15 § i sin äldre lydelse även för tid efter den 30 november 2013 för handläggning av ärenden som avses i 4.

6. Bestämmelsen i 2 kap. 16 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande till dess att ärenden som avses i 4 har avgjorts.

7. Bestämmelsen i 28 kap. 4 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande för överklagande av beslut i ärenden som avses i 4.

8. Vid tillämpningen av 2 kap. 20 § i sin äldre lydelse jämställs legitimation med behörighetsbevis.

9. Trots vad som anges i 2 kap. 20 § i sin äldre lydelse får den som inte uppfyller kraven i första stycket samma paragraf anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa på individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning. Detta gäller dock bara om

a) det saknas sökande som har utbildning som är avsedd för

undervisning på den aktuella kursen,

b) den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa på den aktuella kursen, och

c) det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2013 i fråga om 3 kap. 16 § och i övrigt den 30 juni 2012.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800)

dels att 22 och 33 §§ ska ha följande lydelse,

dels att ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2011:190) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 34 och 35 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 §

Den nya skollagen och denna lag ska tillämpas på kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare från och med den 1 juli 2012. De i 2 § första stycket 1–4 angivna lagarna ska fortsätta att gälla för utbildning inom kommunal vuxenutbildning, vuxenutbildning för utvecklingsstörda och svenskundervisning för invandrare till utgången av juni 2012.

För kurser och projektarbete i kommunal vuxenutbildning, vuxenutbildning för utvecklingsstörda och svenskundervisning för invandrare som påbörjats före den 1 juli 2012 ska bestämmelserna i 1985 års skollag fortsätta att gälla.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att 21 kap. 19 § i den nya skollagen ska tillämpas för elever i särskild utbildning för vuxna från och med en senare tidpunkt än den 1 juli 2012.

33 §¹

I fråga om lärare eller förskollärare som saknar legitimation för att bedriva undervisning i skolväsendet *enligt 2 kap. 13 § i den nya skollagen* och som har ingått avtal om anställning som lärare, förskollärare eller fritidspedagog före den 1 juli 2011 *ska* under tiden för anställningen 2 kap. 3 § första och andra styckena eller 2 a kap. 3 § andra stycket i 1985 års skollag *tillämpas* i stället för 2 kap. 13, 17 och 18 §§ i den nya

I fråga om lärare eller förskollärare som saknar legitimation för att bedriva undervisning i skolväsendet och som har ingått avtal om anställning som lärare, förskollärare eller fritidspedagog före den 1 juli 2011 *tillämpas* under tiden för anställningen 2 kap. 3 § första och andra styckena eller 2 a kap. 3 § andra stycket i 1985 års skollag i stället för 2 kap. 13, 17 och 18 §§ i den nya skollagen, dock längst till

¹ Senaste lydelse 2011:190.

skollagen, dock längst till utgången av juni 2015.
utgången av juni 2015.

Lärare som saknar legitimation för att besluta om betyg enligt 3 kap. 16 § i den nya skollagen och som har ingått avtal om anställning som lärare, förskollärare eller fritidspedagog före den 1 juli 2011 ska under tiden för anställningen vara behöriga att besluta om betyg, dock längst till utgången av juni 2015.

Första och andra styckena gäller inte lärare som uppfyller kraven i 2 kap. 17 § andra stycket i den nya skollagen och som före den 1 juli 2011 har ingått avtal om anställning som lärare för att bedriva sådan undervisning som avses i samma paragraf.

Kraven i 2 kap. 16 § första stycket 2 och 3 i den nya skollagen gäller inte lärare eller förskollärare som

1. före den 1 juli 2011 har avlagt behörighetsgivande examen eller har fått ett behörighetsbevis av Högskoleverket, och

2. har arbetat sammanlagt minst ett läsår eller motsvarande i en eller flera anställningar som lärare eller förskollärare.

En lärare eller förskollärare som avses i fjärde stycket ska till en ansökan om legitimation foga ett yttrande eller intyg över tjänstgöring enligt samma stycke 2. Yttrandet eller intyget ska ha utfärdats av huvudmannen eller av rektorn eller förskolechefen vid den eller de skolor eller förskolor där läraren eller förskolläraren har tjänstgjort.

Första stycket gäller inte lärare som avses i 2 kap. 17 § i den nya skollagen och som före den 1 juli 2011 har ingått avtal om anställning som lärare för att bedriva sådan undervisning som avses i samma paragraf. *I fråga om lärare som avses i 2 kap. 17 § första stycket 1 i den nya skollagen gäller detta dock bara om han eller hon uppfyller kraven i andra stycket samma paragraf.*

Andra stycket gäller inte lärare som har ingått avtal om anställning utan tidsbegränsning före den 1 juli 2011 för att bedriva sådan undervisning som avses i 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket i den nya skollagen.

34 §

Kraven i 2 kap. 16 § första stycket 2 och 3 i den nya skollagen gäller inte lärare eller förskollärare som

1. före den 1 juli 2011 har avlagt behörighetsgivande examen eller har fått ett behörighetsbevis

av Högskoleverket, och

2. har arbetat sammanlagt minst ett läsår eller motsvarande i en eller flera anställningar som lärare eller förskollärare.

En lärare eller förskollärare som avses i första stycket ska till en ansökan om legitimation föga ett yttrande eller intyg över tjänstgöring enligt samma stycke 2. Yttrandet eller intyget ska ha utfärdats av huvudmannen eller av rektorn eller förskolechefen vid den eller de skolor eller förskolor där läraren eller förskolläraren har tjänstgjort.

35 §

Utöver vad som följer av 34 § gäller kraven i 2 kap. 16 § första stycket 2 och 3 i den nya skollagen inte lärare och förskollärare som till grund för sin ansökan om legitimation åberopar bevis över utländsk lärar- eller förskollärarytbildning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

2. Bestämmelsen i 33 § andra stycket tillämpas från och med den 1 december 2013.

---

1. Denna lag träder i kraft den 30 juni 2012.

2. Den nya bestämmelsen i 35 § ska dock tillämpas för tid från och med den 1 juli 2011.

3. Bestämmelsen i 35 § är tillämplig endast om ansökan om legitimationen har kommit in till Statens skolverk före den 1 december 2013.

3 Ärendet och dess beredning

Bestämmelserna i skollagen (2010:800) om legitimation för lärare och förskollärare trädde i kraft den 1 juli 2011. Vissa av dessa bestämmelser ska emellertid tillämpas först från och med den 1 juli 2012. Enligt skollagen ska Statens skolverk efter ansökan meddela legitimation till lärare och förskollärare. Skolverket har dock hittills inte prövat ansökningar om legitimation i den omfattning som är nödvändig för att bestämmelserna ska kunna tillämpas från och med nämnda datum. Tidpunkten för när vissa bestämmelser om lärar- och förskollärary-legitimation ska börja tillämpas behöver därför senareläggas.

Inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) har det utarbetats en promemoria som innehåller förslag till ändrad tidpunkt för vissa bestämmelser om krav på legitimation för lärare och förskollärare (U2012/1524/S). En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1* och dess lagförslag i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Utbildningsdepartementet (U2012/1524/S). Vidare har promemorian behandlats på ett remissmöte den 22 mars 2012. En förteckning över deltagarna vid remissmötet finns i *bilaga 4*.

Under mars 2012 utarbetades inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) promemorian En senare tillämpning av vissa bestämmelser om särskild utbildning för vuxna (U2012/1663/GV). En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 7* och promemorian lagförslag finns i *bilaga 8*. Promemorian har remissbehandlats. Denna promemoria benämns fortsättningsvis promemorian av den 14 mars 2012. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 9*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Utbildningsdepartementet (U2012/1663/GV).

Ett förslag till lagrådsremiss har beretts med Statens skolverk, Statens skolinspektion och Specialpedagogiska skolmyndigheten. Skriftliga synpunkter på förslaget finns tillgängliga i Utbildningsdepartementet (U2012/2352/S).

4 Skollagens krav på legitimation och bestämmelser om betygsbeteckningar i särvid

4.1 Skollagens krav på legitimation för lärare och förskollärare

Den 1 juli 2011 trädde ändringar i skollagen (2010:800) i kraft som innebär att ett legitimationssystem för lärare och förskollärare har införts. Det är Skolverket som efter ansökan ska meddela legitimation. För att Skolverket ska meddela legitimation krävs det att läraren eller förskolläraren har en behörighetsgivande examen, med tillfredsställande

resultat har genomfört en introduktionsperiod om minst ett läsår eller motsvarande på heltid inom undervisning som i huvudsak svarar mot examen och i övrigt är lämplig att bedriva undervisning.

Av övergångsbestämmelser i lagen (2010:801) om införande av skollagen (införandelagen) framgår att en lärare eller förskollärare som före den 1 juli 2011 har avlagt behörighetsgivande examen eller har fått ett behörighetsbevis av Högskoleverket och har arbetat sammanlagt minst ett läsår eller motsvarande i en eller flera anställningar som lärare eller förskollärare undantas från kraven på introduktionsperiod och lämplighetsprövning. En sådan lärare eller förskollärare kan således ansöka om legitimation direkt. Till ansökan ska han eller hon foga ett yttrande eller intyg över sin tjänstgöring. För närvarande finns det enligt Skolverket cirka 180 000 verksamma lärare och förskollärare.

En del av bestämmelserna som gäller legitimation för lärare och förskollärare ska börja tillämpas från och med den 1 juli 2012. Från och med detta datum är det endast, med vissa undantag, legitimerade lärare och förskollärare som är behöriga för viss undervisning som får bedriva undervisningen. Vidare får som huvudregel endast den som har legitimation anställas som lärare och förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning och fullt ut ansvara för undervisningen samt, i fråga om legitimerade lärare, självständigt besluta om betyg.

En uppställning över bestämmelsernas lydelse enligt grundförfattning, ändringsförfattning och föreslagen lydelse i denna lagrådsremiss finns i *bilaga 6*.

4.2 Det förberedande uppdraget till Skolverket och medel för reformen

Skolverket fick den 11 november 2010 regeringens uppdrag att förbereda och organisera arbetet med att legitimera lärare och förskollärare och komplettera legitimationerna med ytterligare behörighet samt utnämna lektorer (U2010/6930/S). Uppdraget innebar bl.a. att en funktion för att granska och bedöma lärares och förskollärares ansökningar om legitimation skulle skapas och att ett datorbaserat register skulle tas fram. I redovisningen av uppdraget gjorde Skolverket bedömningen att hela legitimationssystemet, däribland nödvändiga funktioner för att kunna granska och bedöma ansökningar om legitimation, ett datorbaserat register m.m., skulle komma att vara i funktion den 1 juli 2011, även om systemet fortfarande kunde komma att behöva vidareutvecklas. Skolverket gjorde vidare bedömningen att tilldelade medel för 2011 räckte (U2011/2651/S).

Efter samråd med Skolverket beslutade regeringen den 22 december 2011 att genom regleringsbrevet för 2012 tillföra Skolverket ytterligare medel (U2011/7297/S). Skolverket tillfördes 75 miljoner kronor som förstärkning under 2012. Av dessa var 28 miljoner kronor medel som tidigare hade aviserats för reformen och därutöver tillfördes ytterligare 47 miljoner kronor. För arbetet med ett datorbaserat register m.m. tillfördes därutöver 1 miljon kronor per år.

4.3 En begäran från Skolverket om ändrad tidpunkt

Den 10 februari 2012 kom Skolverket in till regeringen med en begäran om ändring av tidpunkten för när vissa bestämmelser om legitimation för lärare och förskollärare ska börja tillämpas (U2012/804/S). När det gäller skollagen omfattar begäran bestämmelserna om att endast den som har legitimation och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 §), att endast den som har legitimation får anställas utan tidsbegränsning (2 kap. 20 §) och att lärare utan legitimation som beslutar om betyg ska göra det tillsammans med en legitimerad lärare (3 kap. 16 §). Skolverket har begärt att regeringen lägger fram ett förslag till riksdagen som innebär att dessa bestämmelser ska börja tillämpas vid en senare tidpunkt än den 1 juli 2012.

Skolverket redovisade att 87 000 ansökningar om legitimation hade kommit in, men att endast cirka 2 000 legitimationer hade meddelats. Skälen till detta var enligt Skolverket bl.a. att en mycket större andel av ansökningar än vad som hade förutsetts lämnas in i pappersform och måste scannas in för att kunna läggas in i det digitala registret, att uppemot hälften av ansökningarna är ofullständiga och måste kompletteras och att det ofta finns oklarheter i tjänstgöringsintygen som måste utredas. Därutöver behöver Skolverket i många fall kontakta olika universitet och högskolor för att kunna avgöra till vilket undervisningsämne en studiekurs är att hänföra, så att verket kan avgöra vilken behörighet en lärare eller förskollärare faktiskt har. Skolverket anförde också att myndigheten hade haft stora problem med utvecklingen av det digitala stödet som behövs för att kunna sköta ärendehantering effektivt. Skolverket pekade i sin begäran även på en snäv tidsram och framhöll att komplexiteten i hanteringen av uppdraget är större än beräknat.

Den 4 april 2012 kom Skolverket in med ytterligare en skrivelse till regeringen (U2012/2236/S), där verket gör bedömningen att myndigheten i tillräcklig utsträckning ska ha handlagt befintliga och nya ansökningar om lärarlegitimation senast den 1 december 2013.

4.4 Bestämmelser om de nya betygsbeteckningarna i särskild utbildning för vuxna

I 21 kap. 19 § skollagen finns det bestämmelser om att beteckningarna A, B, C, D eller E ska användas som betyg i särskild utbildning för vuxna. Den nya betygsskalan tillämpas enligt 22 § första stycket införelagen på särskild utbildning för vuxna från och med den 1 juli 2012.

Bestämmelser som motsvarar 21 kap. 19 § skollagen finns i 18 kap. 19 § samma lag när det gäller gymnasiesärskolan. Regeringen har med stöd av ett bemyndigande i 18 § införelagen meddelat föreskrifter om att de nya betygsbeteckningarna i 18 kap. 19 § skollagen ska tillämpas för elever i gymnasiesärskolan för utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2013. Något sådant bemyndigande finns dock inte när det gäller bestämmelserna i 21 kap. 19 § skollagen.

skollagen (1985:1100), kan behöva förlängas. Lärarförbundet föreslår att perioden ska förlängas till 2018. *Nynäshamns kommun* framhåller däremot att regeringens förslag inte påverkar kommunens ambition att nå full behörighet till 2015.

Kammarrätten i Stockholm anser att skollagens bestämmelser om undantag i vissa fall från kravet på legitimation ska börja tillämpas från och med den dag som regeringen bestämmer, dvs. samtidigt som kraven på legitimation i 13 §.

Skälen för regeringens förslag: Den 1 juli 2011 började den nya skollagen i huvudsak att tillämpas (jfr införandelagen). Genom ändringar i skollagen, som trädde i kraft samma dag, har det enligt vad som tidigare redovisats införts ett legitimationssystem för lärare och förskollärare (prop. 2010/11:20, bet. 2010/11:UbU5, rskr. 2010/11:171). Ändringarna innebär bl.a. att bestämmelser om vem som får bedriva undervisningen, besluta om betyg och anställas utan tidsbegränsning har fått nya lydelse som ska tillämpas från och med den 1 juli 2012. Dessutom har det införts en ny bestämmelse om att en legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Även denna bestämmelse ska tillämpas från och med nämnda tidpunkt.

Det är naturligtvis inte möjligt att ställa krav på att lärare och förskollärare ska vara legitimerade när det sett till hela landet för närvarande endast finns ett fåtal legitimerade lärare och förskollärare att tillgå. Regeringen väljer därför att tillmötesgå Skolverkets begäran om ändrad tidpunkt för när bestämmelser om vissa krav på legitimation ska börja tillämpas. Det får inte bli negativa konsekvenser för enskilda individer på grund av att Skolverket hittills inte har meddelat legitimationer i tillräcklig omfattning. Med utgångspunkt i detta bör ett antal bestämmelser nu ändras.

De bestämmelser i skollagen som inte bör tillämpas från och med den 1 juli 2012 utan senare är bestämmelserna om att

- endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 §),
- en legitimerad lärare eller förskollärare och vissa andra lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 §),
- endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 §), och
- det krävs legitimation för att en lärare självständigt ska få besluta om betyg (3 kap. 16 §).

I promemorian föreslogs att vissa bestämmelser om legitimation för lärare och förskollärare skulle börja tillämpas från den dag som regeringen bestämmer och att datumet skulle fastställas så fort som möjligt. Med beaktande av vad Skolverket har anfört i fråga om tidpunkten anser regeringen dock att det nu är möjligt att föreslå en bestämd tidpunkt i skollagen. Regeringens avsikt har hela tiden varit att så snart som möjligt fastställa ett nytt datum för när bestämmelserna ska

börja tillämpas. Detta är, som *Sveriges Kommuner och Landsting* och *Sveriges Skolledarförbund* har fört fram, viktigt med tanke på huvudmännens arbete med personalplanering och planering av skolverksamheten på både lång och kort sikt.

Aktuella bestämmelser om krav på lärar- eller förskollärarytlegitimation bör tillämpas från och med den 1 december 2013, så att huvudmännen får en reell möjlighet att följa dessa från och med nämnda datum. För tiden innan bestämmelserna ska börja tillämpas bör deras lydelse före den 1 juli 2011 fortsätta att gälla. Regeringen vill betona att dessa bestämmelser tillsammans med förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare och utnämning till lektor (behörighetsförordningen) innebär att lärare och förskollärare måste ha en utbildning som är avsedd för den undervisning de ska bedriva, dvs. för skolform, årskurs och ämne. Det är bara vissa bestämmelser om krav på legitimation som nu föreslås flyttas fram i tiden.

Skolverket bör vid den aktuella tidpunkten ha hunnit tillräckligt långt med handläggningen av ansökningar om legitimationer, så att myndigheten kan leva upp till kravet i behörighetsförordningen om att beslut i ärenden om legitimation ska meddelas senast fyra månader efter det att alla handlingar som gäller den sökande har kommit in till myndigheten.

Kammarrätten har anfört att bestämmelserna om under vilka förutsättningar andra lärare och förskollärare får undervisa än de som uppfyller kraven i huvudregeln om vilka som får bedriva viss undervisning (2 kap. 17 och 18 §§) i deras lydelse från och med den 1 juli 2011 inte heller ska tillämpas från och med den 1 juli 2012. I dessa bestämmelser hänvisas det till bestämmelsen om vem som får bedriva viss undervisning (2 kap. 13 §). Hänvisningen avser den lydelse av bestämmelsen som är tillämplig vid varje aktuell tidpunkt.

Av 2 kap. 13 § i dess lydelse före den 1 juli 2011 framgår att huvudmännen för undervisning ska använda lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som läraren eller förskolläraren ska bedriva. Bestämmelser om vilken utbildning som krävs för att få bedriva viss undervisning i skolväsendet finns i behörighetsförordningen. Bestämmelserna avser såväl svensk lärar- eller förskollärarytutbildning som utländsk sådan. En lärare eller förskollärare med utländsk utbildning som uppfyller kraven i nämnda förordning och de ytterligare krav som Skolverket har meddelat föreskrifter om är följaktligen behörig att bedriva undervisning enligt nämnda bestämmelse.

Fram till den 1 juli 2011 kunde lärare och förskollärare med utländsk lärar- eller förskollärarytutbildning ansöka om behörighetsbevis hos Högskoleverket. Enligt bestämmelsen om behörighetsbevis (2 kap. 15 §) i dess lydelse före den 1 juli 2011 ger ett sådant bevis den behörighet att undervisa i skolväsendet som framgår av beviset. Det innebär att en lärare eller förskollärare som har fått ett sådant behörighetsbevis uppfyller kraven för att få bedriva undervisning enligt bestämmelsen i 2 kap. 13 § om vem som får bedriva viss undervisning (se prop. 2009/10:165 s. 650).

Bestämmelsen i 2 kap. 13 §, i dess lydelse *från och med* den 1 juli 2011, om vem som får bedriva viss undervisning ska enligt förslaget

börja tillämpas den 1 december 2013. Enligt den lydelsen krävs det att läraren eller förskolläraren både har legitimation och är behörig att bedriva den aktuella undervisningen. Kravet på legitimation gäller även lärare och förskollärare med utländsk lärar- eller förskollärarytbildning. Det innebär att från och med den 1 december 2013 kommer en lärare eller förskollärare som har behörighetsbevis men saknar legitimation inte att uppfylla kraven i bestämmelsen.

Mot denna bakgrund bedömer regeringen att det inte finns något tillämpningsproblem eller annat behov av att även senarelägga tidpunkten för när bestämmelserna ska börja tillämpas.

Regeringen bedömer inte heller att det finns något behov av att senarelägga tidpunkten för när bestämmelsen om att varje huvudman ska sträva efter att för undervisningen anställa lärare och förskollärare som har forskarutbildning (2 kap. 22 §) ska börja tillämpas. Nämnade bestämmelser ska således fortfarande tillämpas från och med den 1 juli 2012.

Några remissinstanser har berört övergångsbestämmelserna i införandelagen som avser lärare och förskollärare som har anställts före den 1 juli 2011 och som bedriver undervisning med stöd av den tidigare skollagen (1985:1100). Trots vad *Skolinspektionen* och *Läraryrskommittén* har anfört om en förlängd period för att lärare och förskollärare ska få fortsätta att undervisa med stöd av den tidigare skollagen, anser regeringen att kravet på behörighet i huvudsak ska gälla från och med den 1 juli 2015. Det är enligt regeringens uppfattning viktigt att samtliga huvudmän arbetar intensivt med att se till att lärarna blir behöriga att undervisa, något som också understryks av *Nynäshamns kommun*.

När det gäller grundsärskolan, gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna visar dock erfarenheter att det saknas en betydande andel behöriga lärare, även om det inte finns någon officiell statistik där detta redovisas. Av utbildningsutskottets betänkande (bet. 2011/12:UbU9) med anledning av regeringens proposition En gymnasiesärskola med hög kvalitet (prop. 2011/12:50) framgår att utskottet har inhämtat att regeringen avser att vidta åtgärder som syftar till att säkerställa att lärare i särskolan har hög kompetens, bl.a. en åtgärd som innebär att för lärare som är anställda i särskolan bör den nu gällande övergångsperioden förlängas fram till den 30 juni 2018. Vidare har *Specialpedagogiska skolmyndigheten* i sina synpunkter med anledning av förslaget till lagrådsremiss framfört att det behövs en förlängd övergångsperiod för att huvudmän för olika delar av både särskolan och specialskolan ska ha förutsättningar att fullfölja reformen. Regeringen avser att återkomma i frågan.

5.2 Nya övergångsbestämmelser om vem som får anställas utan tidsbegränsning

Regeringens förslag: Vid tillämpningen av bestämmelserna i skollagen om vem som får anställas som lärare eller förskollärare utan tidsbegränsning i deras lydelse före den 1 juli 2011 ska legitimation jämföras med behörighetsbevis.

Trots vad som anges i bestämmelserna i skollagen om vem som får anställas som lärare eller förskollärare utan tidsbegränsning i deras lydelse före den 1 juli 2011 ska den som inte uppfyller kraven på viss examen eller behörighetsbevis få anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa på individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning. Detta ska dock bara gälla under vissa förutsättningar.

Förslag i promemorian: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I promemorian föreslogs även att det som anges i andra stycket i förslaget om att anställa någon som ska undervisa på individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning ska upphöra att tillämpas den dag som regeringen bestämmer.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Stockholm* har ifrågasatt om inte förslaget i den del det avser att en viss bestämmelse ska upphöra att tillämpas den dag som regeringen bestämmer är överflödigt. I övrigt har inte några synpunkter i sak lämnats på förslagen.

Skälen för regeringens förslag: Förslaget i avsnitt 5.1 om att vissa bestämmelser i skollagen om lärar- och förskollärlig legitimation ska tillämpas först från och med den 1 december 2013 får särskilda konsekvenser för lärare och förskollärare som har en utländsk lärar- eller förskollärlig utbildning. Enligt förslaget ska 2 kap. 20 § skollagen i dess lydelse före den 1 juli 2011 gälla till och med den 30 november 2013. Av paragrafens första stycke i dess nämnda lydelse framgår att endast den som uppfyller något av två krav får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Det ena kravet är att han eller hon har någon typ av lärarexamen eller förskollärlig examen enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av högskolelagen (1992:1434) eller motsvarande äldre utbildning. Det andra är att han eller hon har fått ett behörighetsbevis. Sedan den 1 juli 2011 är det dock inte möjligt att ansöka om behörighetsbevis hos Högskoleverket. Lärare och förskollärare med utländsk lärar- eller förskollärlig utbildning kan nu i stället ansöka om legitimation hos Skolverket. Den som har fått legitimation bör därför också få anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Vid tillämpningen av 2 kap. 20 § skollagen i dess lydelse före den 1 juli 2011 bör därför legitimation jämföras med behörighetsbevis.

I samband med införandet av legitimationssystemet gjordes ändringar i 2 kap. 20 § skollagen som innebär bl.a. att lärare som ska undervisa på individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning ska få anställas utan tidsbegränsning även om han eller hon inte har legitimation (se prop. 2010/11:20, bet. 2010/11:UbU5, rskr. 2010/11:171). Denna bestämmelse bör, mot bakgrund av att tidpunkten

för när vissa bestämmelser om krav på lärarlegitimation föreslås flyttas fram, tillämpas från och med den 1 december 2013. Dessförinnan bör dock dessa lärare under vissa förutsättningar få anställas utan tidsbegränsning.

Lärare som ska undervisa på individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning bör således få anställas utan tidsbegränsning även om de inte har en lärarexamen eller ett behörighetsbevis, trots att de inte undantas i bestämmelsen om vem som får anställas för undervisningen i dess lydelse före den 1 juli 2011, dvs. den som för närvarande tillämpas. Detta ska dock gälla bara om det saknas sökande som har en utbildning som är avsedd för undervisning på den aktuella kursen, dvs. den undervisning som han eller hon ska bedriva. Dessutom ska det krävas att den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa på den aktuella kursen och att det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen. Regeringen instämmer i *kammarrättens* bedömning att det inte behövs någon bestämmelse om att detta ska upphöra att tillämpas den 30 november 2013. Detta eftersom bestämmelserna i 2 kap. 20 § i deras lydelse från och med den 1 juli 2011 ska tillämpas enligt förslaget i avsnitt 5.1 från och med den 1 december 2013.

5.3 Särskilda undantag när det gäller beslut om betyg

Regeringens förslag: Bemyndigandet i skollagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från allmänna bestämmelser om vem som beslutar om betyg ska utvidgas. Undantaget ska avse lärare som saknar legitimation och är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva viss undervisning.

Förslag i promemorian: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Några synpunkter på förslaget har inte lämnats.

Skälen för regeringens förslag: I 3 kap. 16 § skollagen i sin lydelse från och med den 1 juli 2011 finns det allmänna bestämmelser om vem som beslutar om betyg. Betyg ska enligt första stycket beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Av andra stycket framgår att om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en legitimerad lärare och, vid oenighet, av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. I samma paragrafs fjärde stycke finns det ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela undantag från andra stycket för lärare som har anställts utan tidsbegränsning med stöd av 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket skollagen. Det avser lärare som inte uppfyller kraven för att få anställas utan tidsbegränsning enligt huvudregeln i paragrafens första stycke, men som enligt andra eller tredje stycket i samma paragraf får anställas utan tidsbegränsning för att bedriva viss undervisning.

Skälet till bemyndigandet utvecklas i förarbetena till ändringarna i skollagen med anledning av införandet av legitimationssystemet (prop. 2010/11:20 s. 48). Där anges bl.a. följande.

Dessutom ska lärare i yrkesämnen eller modersmål, som saknar både legitimation och lärarexamen, självständigt få sätta betyg även i framtiden. Skälet till detta är att regeringen bedömer att dessa lärare, under vissa förutsättningar, även i framtiden ska få anställas utan tidsbegränsning. På grund av den låga andelen yrkeslärare och modersmållärare med lärarexamen anser regeringen att det för närvarande inte är möjligt att också för dessa lärarkategorier ställa krav på utbildning och legitimation för att få besluta om betyg.

Även lärare i tvåspråkiga skolor kommer genom bestämmelser i förordning eller myndighetsföreskrifter att undantas från kravet på legitimation för att få sätta betyg, eftersom även dessa lärare ska få anställas utan tidsbegränsning trots att de saknar legitimation. Detta kommer därutöver att gälla lärare i vissa fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning.

Utformningen av bemyndigandet i 3 kap. 16 § fjärde stycket skollagen omfattar alltså lärare som har anställts utan tidsbegränsning *med stöd av* 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket skollagen. Det innebär att endast sådana lärare som har anställts tidigast från och med den dag då 2 kap. 20 § skollagen i dess lydelse före den 1 juli 2011 började att tillämpas omfattas av bemyndigandet. Det var först då som någon kunde anställas *med stöd av* dessa bestämmelser. Detta är inte avsikten. I stället bör bemyndigandet avse lärare som är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva undervisning *som avses i* 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket skollagen. Även lärare som har anställts före den dag då dessa bestämmelser i nya skollagen började att tillämpas föreslås således omfattas av bemyndigandet. Lärarna som omfattas ska, liksom enligt nuvarande lydelse, sakna legitimation och ha anställts utan tidsbegränsning.

5.4 Kravet på legitimerad mentor

<p>Regeringens bedömning: Kravet i förordning på att en mentor för en lärare eller förskollärare som genomför sin introduktionsperiod ska vara legitimerad bör temporärt ändras. Detta bör tillämpas för tid från och med den 1 juli 2011.</p>

Bedömning i promemorian: Överensstämmer i huvudsak med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Ett fåtal remissinstanser berör särskilt frågan om mentorer. *Skellefteå kommun* anför att det är nödvändigt med en ändring av kraven på mentorn under introduktionsperioden, men anser att förslaget om att det ska krävas en lärarexamen bör kompletteras med krav på dokumenterad yrkeserfarenhet som lärare. *Läraryrket* anför att det är av största vikt att det blir tydligt för skolhuvudmännen och de nyutbildade lärarna att mentorn ska ha en behörighetsgivande examen som helst överensstämmer med den nyutbildade lärarens. Vidare anger förbundet att det måste betonas att skolhuvudmännen i övrigt har skyldighet att följa de föreskrifter om introduktionsperioden som

Skolverket har utarbetat. *Lärarnas Riksförbund* anger att det tydligt måste framgå att det tillfälliga beslutet, att mentorn endast behöver vara behörig lärare, ska gälla retroaktivt så att nya lärare som har haft en mentor under innevarande läsår anses ha fått sin introduktionsperiod.

Skälen för regeringens bedömning: Förslagen i denna lagrådsremiss medför att det krävs konsekvensändringar i olika förordningar. Det finns skäl att särskilt lyfta fram en sådan ändring, eftersom den är av omedelbar betydelse dels för nyutbildade lärare och förskollärare och deras möjlighet att kunna genomföra en introduktionsperiod, dels för huvudmännen som är skyldiga att anordna en sådan introduktionsperiod.

I behörighetsförordningen finns det ett krav på att lärare och förskollärare som genomför sin introduktionsperiod ska få stöd av en mentor. Mentorn ska vara legitimerad lärare eller legitimerad förskollärare (4 kap. 2 §).

Av propositionen Legitimation för lärare och förskollärare (prop. 2010/11:20) framgår att mentorn bör vara legitimerad och att det är viktigt att stödet till den nya läraren eller förskolläraren blir både kunskaps- och erfarenhetsbaserat. Detta är självfallet fortfarande viktigt. Mot bakgrund av regeringens ställningstagande att det är nödvändigt att flytta fram tidpunkten för när vissa delar av legitimationsreformen ska börja tillämpas måste dock kravet i behörighetsförordningen om att mentorn ska vara legitimerad lärare eller legitimerad förskollärare temporärt ändras. Det bör räcka med att läraren eller förskolläraren har behörighetsgivande examen eller har fått behörighetsbevis av Högskoleverket. Det bör vara lärare med yrkeserfarenhet som får den viktiga uppgiften att introducera nya lärare i yrket, men eftersom det är en tillfällig lösning bör det inte ställas något krav på yrkeserfarenhet som *Skellefteå kommun* har föreslagit. Om det är möjligt, är det dock naturligtvis lämpligt att legitimerade lärare eller förskollärare får den betydelsefulla uppgiften att vara mentor.

Regeringen ställer sig bakom *Lärarförbundets* synpunkt att mentorena bör ha en behörighetsgivande examen som överensstämmer med den examen som den lärare eller förskollärare som deltar i introduktionen har, men avser inte att ställa ett formellt krav på detta i författning. En förordningsbestämmelse om att en mentor endast behöver vara behörig lärare bör, i enlighet med vad *Lärarnas Riksförbund* har anfört, tillämpas från och med den 1 juli 2011. Skolverket som är ansvarig för att meddela legitimationer bör också ha ett särskilt ansvar att informera huvudmännen om de tillfälliga lösningar som har visat sig nödvändiga.

5.5 Undantag i övergångsbestämmelser om vem som får undervisa och om behörighet att besluta om betyg

Regeringens förslag: Undantaget i lagen om införande av skollagen från bestämmelser om vilka bestämmelser som ska tillämpas i fråga om vem som får bedriva undervisning och om behörighet att besluta om betyg ska utvidgas till att omfatta även lärare som har anställts för att undervisa i fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning.

Bestämmelserna i samma lag om behörighet att besluta om betyg ska inte gälla lärare som före den 1 juli 2011 har ingått avtal om anställning utan tidsbegränsning för att bedriva viss undervisning.

Förslag i promemorian: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Några synpunkter i sak på förslaget har inte lämnats.

Skälen för regeringens förslag: Vissa bestämmelser om lärare och förskollärare i deras äldre lydelse i den nya skollagen föreslås gälla ännu en tid. Detta får konsekvenser när det gäller vissa övergångsbestämmelser i införandelagen. När det i det följande talas om skollagen avses den nya skollagen (2010:800).

I 33 § första och andra styckena införandelagen finns det övergångsbestämmelser om vilka bestämmelser som ska tillämpas i fråga om vem som får bedriva undervisning och om behörighet att besluta om betyg. Bestämmelserna gäller lärare eller förskollärare som har ingått avtal om anställning som lärare, förskollärare eller fritidspedagog före den 1 juli 2011 och endast under den anställningen. Det som anges i bestämmelserna gäller dock längst till utgången av juni 2015.

Enligt paragrafens tredje stycke gäller nämnda övergångsbestämmelser inte lärare som uppfyller kraven i 2 kap. 17 § andra stycket skollagen, dvs. lärare som har anställts för att bedriva annan undervisning på ett främmande språk än språkundervisning. Med främmande språk avses enligt behörighetsförordningen engelska.

Av 2 kap. 13 § skollagen i dess lydelse före den 1 juli 2011, dvs. den lydelse som enligt förslaget ska gälla till och med den 30 november 2013, framgår att huvudmännen för undervisning ska använda lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som läraren eller förskolläraren ska bedriva. Av paragrafens lydelse från och med den 1 juli 2011, dvs. den lydelse som föreslås tillämpas från och med den 1 december 2013, framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen.

I 2 kap. 17 § skollagen i sin nya lydelse som ska tillämpas från och med den 1 juli 2012 undantas såväl lärare som ska bedriva annan undervisning på ett främmande språk än språkundervisning som lärare som ska undervisa i fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning från bestämmelserna i 2 kap. 13 § samma lag om vad som krävs för att få bedriva undervisning (se ovan). Den äldre lydelsen av 2 kap. 17 § skollagen avser endast de först nämnda lärarna.

Den som ska bedriva undervisning som avses i 2 kap. 17 § skollagen får enligt 2 kap. 20 § tredje stycket samma lag anställas som lärare i skol-

väsendet utan tidsbegränsning. I fråga om rätten att besluta om betyg finns det i den föreslagna lydelsen av 3 kap. 16 § skollagen ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från kravet på legitimation för att självständigt få besluta om betyg för dessa lärare, om de är anställda utan tidsbegränsning (se avsnitt 5.3).

Med anledning av propositionen Legitimation för lärare och förskollärare omfattas även lärare i fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning av undantaget i 2 kap. 17 § skollagen i dess lydelse från och med den 1 juli 2011 (prop. 2010/11:20, bet. 2010/11:UbU5, rskr. 2010/11:171). I behörighetsförordningen anges att med särskild pedagogisk inriktning avses waldorfpedagogisk inriktning.

Eftersom dessa lärare ska undantas från kraven på legitimation och behörighet, är det befogat att utvidga undantaget i 33 § tredje stycket införandelagen i fråga övergångsbestämmelser om vem som får bedriva undervisning så att det även omfattar lärare i fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning.

I 33 § andra stycket införandelagen finns det en övergångsbestämmelse om lärare som saknar legitimation för att självständigt få besluta om betyg. Lärare som saknar legitimation och som före den 1 juli 2011 har ingått avtal om anställning utan tidsbegränsning för att bedriva undervisning som avses i 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket skollagen, dvs. bl.a. modersmålslärare, yrkeslärare samt lärare i tvåspråkiga skolor och i fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning, omfattas emellertid av nämnda bemyndigande i 3 kap. 16 § skollagen (se avsnitt 5.3). Eftersom det finns ett bemyndigande att meddela föreskrifter om undantag från kravet på legitimation för att självständigt få besluta om betyg för dessa lärare, bör bestämmelsen i 33 § andra stycket införandelagen om behörighet att besluta om betyg inte gälla dem.

5.6 Slopad introduktionsperiod för lärare med utländsk utbildning

Regeringens förslag: Kraven i skollagen på genomförd introduktionsperiod och att i övrigt vara lämplig att bedriva undervisningen för att få legitimation ska inte gälla lärare eller förskollärare som till grund för sin ansökan om legitimation åberopar bevis över utländsk lärar- eller förskolläraryt utbildning.

Förslag i promemorian: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I promemorian föreslogs även att förslaget om undantag från kraven på genomförd introduktionsperiod och lämplighetsprövning för att en lärare eller förskollärare med utländsk lärar- eller förskolläraryt utbildning ska få legitimation ska upphöra att tillämpas den dag som regeringen bestämmer.

Remissinstanserna: Några synpunkter på förslaget har inte lämnats.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 2 kap. 13 § första stycket skollagen i dess lydelse före den 1 juli 2011 ska huvudmännen för undervisning använda lärare eller förskollärare som har en utbildning

som är avsedd för den undervisning som läraren eller förskolläraren ska bedriva. Några krav utöver det ställs inte. Vidare får enligt 2 kap. 20 § första stycket samma lag i dess lydelse före den 1 juli 2011 lärare eller förskollärare som har någon typ av lärarexamen eller förskolläraryxamen enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av högskolelagen (1992:1434) eller motsvarande äldre utbildning anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. När det gäller lärare eller förskollärare med utländsk utbildning krävs det i stället ett behörighetsbevis som har meddelats av Högskoleverket. Sedan den 1 juli 2011 är det dock inte möjligt att ansöka om behörighetsbevis hos Högskoleverket. Lärare och förskollärare med utländsk lärar- eller förskolläraryr utbildning kan nu i stället ansöka om legitimation hos Skolverket som också prövar dessa lärares och förskollärares behörighet.

För medborgare i en annan medlemsstat i EU, liksom för medborgare inom EES och i Schweiz, som vill utöva ett yrke som är reglerat i en annan medlemsstat gäller Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer (EUT L 255, 30.9.2005, s. 22, Celex 32005L0036). Enligt direktivet är den mottagande medlemsstaten skyldig att ta hänsyn till de kvalifikationer som medborgaren har förvärvat i en annan medlemsstat och att bedöma om dessa motsvarar de kvalifikationer som krävs i det mottagande landet.

Som tidigare redovisats föreslås nu att det till och med den 30 november 2013 inte ska ställas något formellt krav på legitimation och därmed inte heller på genomförd introduktionsperiod och lämplighetsprövning för lärare och förskollärare med en svensk examen för att få anställas som lärare eller förskollärare utan tidsbegränsning eller för att få bedriva undervisning i skolväsendet. Några högre krav får inte ställas på lärare och förskollärare med utländsk utbildning och det är naturligtvis inte heller lämpligt. Det bör därför framgå av en övergångsbestämmelse i införandelagen att det på motsvarande sätt inte ska ställas några sådana krav när det gäller lärare och förskollärare med utländsk utbildning.

5.7 Senare tillämpning av vissa bestämmelser om särskild utbildning för vuxna

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om att vissa bestämmelser om betygssättning i den nya skollagen ska tillämpas för elever i särskild utbildning för vuxna från och med en senare tidpunkt än den 1 juli 2012.

Förslag i promemorian av den 14 mars 2012: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker förslaget.

Skälen för regeringens förslag: I 21 kap. 19 § skollagen finns det bestämmelser om att beteckningarna A, B, C, D eller E ska användas

som betyg i särskild utbildning för vuxna. Den nya betygsskalan tillämpas enligt 22 § första stycket införelagen på särskild utbildning för vuxna från och med den 1 juli 2012. Motsvarande betygsbestämmelser finns i 18 kap. 19 § skollagen när det gäller gymnasiesärskolan. För dessa bestämmelser finns det dock ett bemyndigande i 18 § införelagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om att bestämmelserna ska tillämpas från och med en senare tidpunkt än den 1 juli 2011. Regeringen har med stöd av detta bemyndigande meddelat föreskrifter om att 18 kap. 19 § skollagen ska tillämpas för elever i gymnasiesärskolan för utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2013 (se punkt 12 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till gymnasieförordningen [2010:2039]). Regelverket för särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå bör i denna del motsvara regelverket för gymnasiesärskolan. Eftersom de nuvarande kursplanerna för särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå enligt 21 kap. 5 a § skollagen och ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2012:109) om ändring i nämnda lag ska ersättas med ämnesplaner från och med den 1 juli 2013 är det inte lämpligt att införa de nya betygsbeteckningarna i de nuvarande kursplanerna. Det bör därför i införelagen införas en bestämmelse som motsvarar den i 18 § samma lag av innebörd att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att 21 kap. 19 § skollagen ska tillämpas för elever i särskild utbildning för vuxna från och med en senare tidpunkt än den 1 juli 2012.

6 Ikraftträdandebestämmelser

6.1 Förslag till lag om ändring i skollagen

Regeringens förslag: Lagen om ändring i skollagen ska träda i kraft den 1 december 2013 i fråga om ändringar i paragrafen med bestämmelser om vem som beslutar om betyg och i övrigt den 30 juni 2012.

Förslag i promemorian: Ändringarna i paragrafen med bestämmelser om vem som beslutar om betyg ska träda i kraft den dag som regeringen bestämmer. I övrigt överensstämmer promemorians förslag med regeringens.

Remissinstanserna: Några synpunkter på förslaget har inte lämnats.

Skälen för regeringens förslag: Lagen om ändring i skollagen bör i den del den avser ändringar i bestämmelserna om vem som beslutar om betyg (3 kap. 16 §) träda i kraft den 1 december 2013, dvs. samtidigt som dessa bestämmelser ska börja tillämpas enligt förslaget i denna lagrådsremiss (se avsnitt 5.1). Övriga delar bör träda i kraft före den 1 juli 2012 då nu aktuella bestämmelser om lärar- och förskollärlägitimation ska börja tillämpas och som nu föreslås börja tillämpas från och med den 1 december 2013. Datumet bör bestämmas till den 30 juni 2012.

6.2 Förslag till lag om ändring i lagen om införande av skollagen

Regeringens förslag: Lagen om ändring i lagen om införande av skollagen ska träda i kraft den 30 juni 2012.

Bestämmelsen om undantag från kraven på genomförd introduktionsperiod och lämplighetsprövning för att en lärare eller förskollärare med utländsk lärar- eller förskolläraryr utbildning ska få legitimation ska tillämpas för tid från och med den 1 juli 2011. Bestämmelsen ska vara tillämplig endast om ansökan om legitimationen har kommit in till Statens skolverk före den 1 december 2013.

Förslag i promemorian: Överensstämmer med regeringens förslag i fråga om när lagen ska träda i kraft. I promemorian fanns inget förslag om när bestämmelsen om undantag från kraven på genomförd introduktionsperiod och lämplighetsprövning för att en lärare eller förskollärare med utländsk lärar- eller förskolläraryr utbildning ska få legitimation är tillämplig.

Remissinstanserna: Några synpunkter på förslaget har inte lämnats.

Förslag i promemorian av den 14 mars 2012: Lagändringen ska träda i kraft den 1 juli 2012.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som har yttrat sig över förslaget tillstyrker detta.

Skälen för regeringens förslag: Lagen om ändring i införelagen bör träda i kraft före 1 juli 2012 då nu aktuella bestämmelser om lärar- och förskolläraryr legitimation ska börja tillämpas och som nu föreslås börja tillämpas från och med den 1 december 2013. Även ändringen i den del den avser senare tillämpning av vissa bestämmelser om särskild utbildning för vuxna bör träda i kraft så snart som möjligt, eftersom 21 kap. 19 § i den nya skollagen enligt 22 § första stycket införelagen ska tillämpas från och med den 1 juli 2012.

I 35 § föreslås en bestämmelse om undantag från kraven på genomförd introduktionsperiod och lämplighetsprövning för att en lärare eller förskollärare med utländsk lärar- eller förskolläraryr utbildning ska få legitimation (se avsnitt 5.6). Detta bör, i enlighet med vad *Skolverket* har anfört i sina synpunkter över förslaget till lagrådsremiss, gälla även om läraren eller förskolläraren har ansökt om legitimation före den 30 juni 2012.

Bestämmelserna om att det går att ansöka om legitimation hos Skolverket trädde i kraft den 1 juli 2011. Bestämmelsen om undantag från kraven på genomförd introduktionsperiod och lämplighetsprövning för att en lärare eller förskollärare med utländsk lärar- eller förskolläraryr utbildning ska få legitimation bör därför tillämpas för tid från och med den dagen, dvs. den 1 juli 2011.

Som tidigare redovisats föreslås nu att det till och med den 30 november 2013 inte ska ställas något formellt krav på legitimation och därmed inte heller på genomförd introduktionsperiod och lämplighetsprövning för lärare och förskollärare med en svensk examen för att få anställas som lärare eller förskollärare utan tidsbegränsning

eller för att få bedriva undervisning i skolväsendet. Detta är skälet till förslaget om nämnda undantag (se avsnitt 5.6). Undantaget bör därför, i enlighet med vad Skolverket har anfört i nämnda skriftliga yttrande, vara tillämpligt i fråga om ansökningar om legitimation som har kommit in till Skolverket före den 1 december 2013. Det föreslås därför att bestämmelsen om undantag från kraven på genomförd introduktionsperiod och lämplighetsprövning för att en lärare eller förskollärare med utländsk lärar- eller förskollärarytbildning ska få legitimation ska vara tillämplig endast om ansökan om legitimation har kommit in till Skolverket före den 1 december 2013. Ärendet om legitimationen behöver dock inte ha avgjorts före nämnda dag.

7 Konsekvensutredning

En konsekvensutredning som avser senare tillämpning av vissa bestämmelser om legitimation för lärare och förskollärare, som har upprättats i enlighet med förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, finns i *bilaga 5*.

Sammanfattningsvis medför de förändringar som föreslås inga ekonomiska konsekvenser varken för staten eller huvudmännen.

Ändringarna innebär att Skolverkets handläggning av legitimationsärenden kan genomföras på ett rättssäkert sätt. För huvudmännens del innebär ändringarna att huvudmännen får reella förutsättningar att följa de nya bestämmelserna.

Förslaget om att ett bemyndigande ska införas i införandelagen när det gäller särskild utbildning för vuxna är kostnadsneutralt.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800)

3 kap. 16 §

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt *när* betyg ska sättas.

Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vem som beslutar betyg när mer än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från andra stycket för lärare som *saknar legitimation och är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva sådan undervisning som avses i 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket*.

I paragrafen finns det bestämmelser om vem som ska besluta om betyg.

I *första stycket* har det gjorts en redaktionell ändring. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Enligt *ffjärde stycket* i nuvarande lydelse får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om undantag från andra stycket för lärare som anställts utan tidsbegränsning *med stöd av* 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket. Det innebär att endast sådana lärare som anställts tidigast från och med den dag då bestämmelserna i nya skollagen började tillämpas omfattas av bemyndigandet.

Ändringen innebär i sak endast att även lärare som anställts före den dag då 2 kap. 20 § skollagen i dess lydelse före den 1 juli 2011 började tillämpas omfattas av bemyndigandet. Lärarna som omfattas ska, liksom enligt nuvarande lydelse, sakna legitimation och ha anställts utan tidsbegränsning. De ska vidare vara anställda för att bedriva sådan undervisning som avses i 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket.

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.3.

1.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

Motsvarar delar av nuvarande punkten 1 första meningen.

2.

Bestämmelserna i 2 kap. 17, 18 och 22 §§ i sina nya lydelse tillämpas från och med den 1 juli 2012. För tid dessförinnan gäller dessa bestämmelser i deras äldre lydelse.

Av punkten framgår att vissa av de nya bestämmelserna ska tillämpas från och med den 1 juli 2012. Övriga bestämmelser ska antingen tillämpas från och med den 1 december 2013 (se punkten 3) eller, liksom i dag, börja tillämpas från och med den 1 juli 2011.

Av punkten framgår att bestämmelserna i 2 kap. 17, 18 och 22 §§ i deras lydelse från och med den 1 juli 2011 ska börja tillämpas från och med den 1 juli 2012. För tid dessförinnan gäller dessa bestämmelser i deras äldre lydelse. Detta motsvarar delar av nuvarande punkten 1 andra meningen.

I 2 kap. 17 och 18 §§ i deras lydelse från och med den 1 juli 2011 hänvisas det till 13 § i samma kapitel. Av punkten 3 framgår att 2 kap. 13 § i dess lydelse från och med den 1 juli 2011 tillämpas från och med den 1 december 2013. För tid dessförinnan gäller bestämmelserna i deras lydelse före den 1 juli 2011. Detta innebär att till och med den 30 november 2013 hänvisar nämnda 2 kap. 17 och 18 §§ till 2 kap. 13 § i dess lydelse före den 1 juli 2011. Från och med den 1 december 2013 hänvisar nämnda 2 kap. 17 och 18 §§ i stället till 2 kap. 13 § i dess lydelse från och med den 1 juli 2011.

Enligt 2 kap. 13 § första stycket i dess lydelse före den 1 juli 2011 ska huvudmännen för undervisning använda lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som läraren eller förskolläraren ska bedriva. Regeringen har med stöd av bemyndigandet i paragrafens andra stycke meddelat föreskrifter om vilken utbildning som krävs för att få bedriva viss undervisning i skolväsendet, se förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare

och utnämning till lektor (behörighetsförordningen). Förordningen trädde i kraft den 1 juli 2011 och avser såväl svensk som utländsk lärar- eller förskolläraryt utbildning. En lärare eller förskollärare med utländsk utbildning som uppfyller kraven i nämnda förordning och de ytterligare krav som Statens skolverk har meddelat föreskrifter om är följaktligen behörig att bedriva undervisning enligt 2 kap. 13 § i sin äldre lydelse.

Fram till den 1 juli 2011 kunde lärare och förskollärare med utländsk lärar- eller förskolläraryt utbildning ansöka om behörighetsbevis hos Högskoleverket (se nedan punkten 4). Ett sådant bevis ger enligt 2 kap. 15 § i dess lydelse före den 1 juli 2011 den behörighet att undervisa i skolväsendet som framgår av beviset. Det innebär att en lärare eller förskollärare som har fått ett sådant behörighetsbevis uppfyller kraven i 2 kap. 13 § i sin äldre lydelse för att få bedriva undervisning (se prop. 2009/10:165 s. 650).

Sedan den 1 juli 2011 är det inte längre möjligt att ansöka om behörighetsbevis hos Högskoleverket. Lärare och förskollärare med utländsk lärar- eller förskolläraryt utbildning kan nu i stället ansöka om legitimation hos Skolverket som prövar dessa lärares och förskollärares behörighet. Lärares eller förskollärares behörighet ska anges på legitimationen (4 kap. 10 § behörighetsförordningen).

3.

Bestämmelserna i 2 kap. 13, 15 och 20 §§ samt 3 kap. 16 § i sina nya lydelse tillämpas från och med den 1 december 2013. För tid dessförinnan gäller dessa bestämmelser i deras äldre lydelse.

Av punkten framgår att vissa av de nya bestämmelserna ska tillämpas från och med den 1 december 2013. Övriga bestämmelser ska, liksom i dag, tillämpas antingen från och med den 1 juli 2011 eller från och med den 1 juli 2012.

Enligt *första meningen* ska bestämmelserna i 2 kap. 13, 15 och 20 §§ samt 3 kap. 16 § i deras lydelse från och med den 1 juli 2011 tillämpas från och med den 1 december 2013. Det innebär bl.a. att krav på legitimation och behörighet för att få bedriva undervisning (2 kap. 13 §) inte ska börja tillämpas förrän den 1 december 2013. Detsamma gäller krav på legitimation för att få anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 §) och för att självständigt få besluta om betyg (3 kap. 16 §). Vidare kommer bestämmelserna om att en legitimerad lärare eller förskollärare samt vissa andra lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 §) börja tillämpas från och med den 1 december 2013. Av *andra meningen* framgår att för tid dessförinnan gäller bestämmelserna i deras lydelse före den 1 juli 2011.

Av 2 kap. 13 § första stycket i dess lydelse från och med den 1 juli 2011 framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. För att få bedriva viss undervisning enligt nämnda paragraf krävs således att läraren eller förskolläraren såväl har legitimation som är behörig att bedriva den undervisningen. Kravet på legitimation enligt paragrafen gäller även lärare och förskollärare med utländsk lärar- eller förskolläraryt utbildning. Det innebär att en lärare eller

förskollärare som har behörighetsbevis men saknar legitimation inte uppfyller kraven i 2 kap. 13 § första stycket i dess lydelse från och med den 1 juli 2011. Det är Skolverket som prövar en lärares eller förskollärares ansökan om legitimation (2 kap. 16 §). Lärares eller förskollärares behörighet att bedriva undervisning i skolväsendet ska anges på legitimationen (4 kap. 10 § behörighetsförordningen).

Punkten behandlas i avsnitt 5.1.

4.

Bestämmelserna i 2 kap. 15 § i den *äldre* lydelse som enligt 3 gäller till och med den 30 november 2013 är dock tillämpliga *endast* om ansökan om behörighetsbeviset har kommit in till Högskoleverket före den 1 juli 2011.

Punkten motsvarar nuvarande punkten 2. Det har i punkten gjorts ändringar till följd av att 2 kap. 15 § i dess lydelse från och med den 1 juli 2011 ska börja tillämpas först från och med den 1 december 2013. I övrigt har det gjorts redaktionella ändringar.

5.

Trots vad som anges i 3 gäller 2 kap. 15 § i sin äldre lydelse *även för tid* efter den 30 november 2013 för handläggning av ärenden som avses i 4.

Punkten motsvarar nuvarande punkten 3. Det har i punkten gjorts ändringar till följd av att 2 kap. 15 § i dess lydelse från och med den 1 juli 2011 ska börja tillämpas först från och med den 1 december 2013. I övrigt har det gjorts redaktionella ändringar.

6.

Bestämmelsen i 2 kap. 16 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande till dess att ärenden som avses i 4 har avgjorts.

Punkten motsvarar nuvarande punkten 4.

7.

Bestämmelsen i 28 kap. 4 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande för överklagande av beslut i ärenden som avses i 4.

Punkten motsvarar nuvarande punkten 5.

8.

Vid tillämpningen av 2 kap. 20 § i sin äldre lydelse jämställs legitimation med behörighetsbevis.

I 2 kap. 20 § i dess lydelse före den 1 juli 2011 finns det bestämmelser om förutsättningar för att få anställa någon som lärare eller förskollärare i skolväsendet. Punkten innehåller ytterligare en förutsättning som kompletterar dessa bestämmelser.

Bestämmelserna i 2 kap. 20 § i dess lydelse före den 1 juli 2011 gäller till och med den 30 november 2013 (se punkten 3). Enligt nämnda paragraf första stycket får endast den som uppfyller något av två krav anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Det ena kravet är att han eller hon har någon typ av

lärarexamen eller förskolläraryxamen enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av högskolelagen (1992:1434) eller motsvarande äldre utbildning. Det andra är att han eller hon har fått ett behörighetsbevis. Sedan den 1 juli 2011 är det dock inte möjligt att ansöka om behörighetsbevis hos Högskoleverket. Lärare och förskollärare med utländsk lärar- eller förskolläraryt utbildning kan nu i stället ansöka om legitimation hos Statens skolverk. Den som har fått legitimation ska därför också få anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Detta följer av nu aktuell punkt.

Från och med den 1 december 2013 ska bestämmelserna i 2 kap. 20 § i dess lydelse från och med den 1 juli 2011 börja tillämpas (se punkten 3). Som huvudregel kommer det att därefter krävas legitimation för att få anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Punkten behandlas i avsnitt 5.2.

9.

Trots vad som anges i 2 kap. 20 § i sin äldre lydelse får den som inte uppfyller kraven i första stycket samma paragraf anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa på individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning. Detta gäller dock bara om

a) det saknas sökande som har utbildning som är avsedd för undervisning på den aktuella kursen,

b) den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa på den aktuella kursen, och

c) det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen.

Punkten innehåller övergångsbestämmelser om vilka som får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Bestämmelserna i 2 kap. 20 § i dess lydelse före den 1 juli 2011 gäller fram till och med den 30 november 2013 (se punkten 3). I nämnda paragraf första stycket anges olika kriterier som måste uppfyllas för att få anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Undantag från kraven i paragrafens första stycke finns i andra stycket.

I nu aktuell punkt *första stycket* anges ytterligare ett undantag från kraven i 2 kap. 20 § första stycket i dess lydelse före den 1 juli 2011. Enligt bestämmelsen i punkten får den som inte uppfyller kraven anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa på individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning. Undantaget gäller dock bara om punkterna a–c är uppfyllda.

Enligt *punkten a* krävs att det saknas sökande som vid anställningstillfället saknar den utbildning som krävs för att få bedriva undervisning på den aktuella kursen. Som ett ytterligare villkor uppställs det i *punkten b* att den sökande ska ha tillräcklig kompetens för att undervisa på den aktuella kursen. Den sökande måste alltså ha så stor kunskap att han eller hon har förmåga att bedriva undervisningen. Detta hör samman med villkoret i *punkten c* som anger att det ska finnas skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen. För att en sökande ska anses vara lämplig måste han eller hon ha förmåga att fullgöra de uppgifter som direkt hör ihop med undervisningen. Denna bedömning måste

ske såväl utifrån de krav som ställs på undervisningen i olika styrdokument för verksamheten som med hänsyn till de elever som den sökande ska bedriva undervisning för.

Punkten behandlas i avsnitt 5.2.

Ikraftträdandebestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 december 2013 i fråga om 3 kap. 16 § och i övrigt den 30 juni 2012.

Föreslagna lagändringar träder i kraft den 1 december 2013 i fråga om 3 kap. 16 § och i övrigt den 30 juni 2012.

8.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800)

22 §

Den nya skollagen och denna lag ska tillämpas på kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare från och med den 1 juli 2012. De i 2 § första stycket 1–4 angivna lagarna ska fortsätta att gälla för utbildning inom kommunal vuxenutbildning, vuxenutbildning för utvecklingsstörda och svenskundervisning för invandrare till utgången av juni 2012.

För kurser och projektarbete i kommunal vuxenutbildning, vuxenutbildning för utvecklingsstörda och svenskundervisning för invandrare som påbörjats före den 1 juli 2012 ska bestämmelserna i 1985 års skollag fortsätta att gälla.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att 21 kap. 19 § i den nya skollagen ska tillämpas för elever i särskild utbildning för vuxna från och med en senare tidpunkt än den 1 juli 2012.

Paragrafen innehåller övergångsbestämmelser till den nya skollagen när det gäller kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare. Av 3 § framgår att med uttrycket ”den nya skollagen” avses skollagen (2010:800).

I det nya *tredje stycket* finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter i fråga om 21 kap. 19 § i den nya skollagen. I sistnämnda paragraf finns det bestämmelser om vilka betygsbeteckningar som ska användas inom särskild utbildning för vuxna. Stycket är utformat på i princip samma sätt som motsvarande bestämmelse för gymnasiesärskolan i 18 § lagen om införande av skollagen.

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.7.

33 §

I fråga om lärare eller förskollärare som saknar legitimation för att bedriva undervisning i skolväsendet och som har ingått avtal om anställning som lärare, förskollärare eller fritidspedagog före den 1 juli 2011 *tillämpas* under tiden för anställningen 2 kap. 3 § första och andra styckena eller 2 a kap. 3 § andra stycket i 1985 års skollag i stället för 2 kap. 13, 17 och 18 §§ i den nya skollagen, dock längst till utgången av juni 2015.

Lärare som saknar legitimation för att besluta om betyg enligt 3 kap. 16 § i den nya skollagen och som har ingått avtal om anställning som lärare, förskollärare

eller fritidspedagog före den 1 juli 2011 ska under tiden för anställningen vara behöriga att besluta om betyg, dock längst till utgången av juni 2015.

Första stycket gäller inte lärare som avses i 2 kap. 17 § i den nya skollagen och som före den 1 juli 2011 har ingått avtal om anställning som lärare för att bedriva sådan undervisning som avses i samma paragraf. *I fråga om lärare som avses i 2 kap. 17 § första stycket 1 i den nya skollagen gäller detta dock bara om han eller hon uppfyller kraven i andra stycket samma paragraf.*

Andra stycket gäller inte lärare som har ingått avtal om anställning utan tidsbegränsning före den 1 juli 2011 för att bedriva sådan undervisning som avses i 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket i den nya skollagen.

Paragrafen innehåller övergångsbestämmelser om lärare och förskollärare som saknar legitimation för att bedriva undervisning i skolväsendet. Av 3 § framgår att med uttrycket ”den nya skollagen” avses skollagen (2010:800).

Sedan den 1 juli 2011 har det enligt 2 kap. 16 § i den nya skollagen gått att ansöka om legitimation hos Statens skolverk. Kravet på legitimation i 2 kap. 13 § i den nya skollagen för att få bedriva undervisning i skolväsendet ska dock börja tillämpas den 1 december 2013, se punkten 3 i övergångsbestämmelserna till lagen (2011:189) om ändring i skollagen (2010:800). I första stycket har det gjorts en redaktionell ändring i förhållande till detta. Någon ändring i sak är inte avsedd. Även övrig ändring är redaktionell.

I 2 kap. 17 § i den nya skollagen finns det bestämmelser som kompletterar 2 kap. 13 § samma lag i fråga om vilka lärare som får användas för att bedriva viss undervisning. Från och med den 1 juli 2012 omfattar 2 kap. 17 § i den nya skollagen även undervisning i fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning (se prop. 2010/11:20 s. 39 f. och 84). Undantaget i tredje stycket har ändrats till att omfatta även dessa lärare. Vidare har undantaget ändrats till att bara avse första stycket i nu aktuell paragraf. I fråga om vem som beslutar om betyg regleras det i fjärde stycket för de som är anställda utan tidsbegränsning och i andra stycket för de som har annan anställning. Övriga ändringar är redaktionella.

Av fjärde stycket, som är nytt, framgår att andra stycket inte gäller för lärare som före den 1 juli 2011 har ingått avtal om anställning utan tidsbegränsning för att bedriva sådan undervisning som avses i 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket i den nya skollagen. I 3 kap. 16 § fjärde stycket samma lag finns det i stället ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag.

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.5.

34 §

Kraven i 2 kap. 16 § första stycket 2 och 3 i den nya skollagen gäller inte lärare eller förskollärare som

1. före den 1 juli 2011 har avlagt behörighetsgivande examen eller har fått ett behörighetsbevis av Högskoleverket, och

2. har arbetat sammanlagt minst ett läsår eller motsvarande i en eller flera anställningar som lärare eller förskollärare.

En lärare eller förskollärare som avses i första stycket ska till en ansökan om legitimation föga ett yttrande eller intyg över tjänstgöring enligt samma stycke 2. Yttrandet eller intyget ska ha utfärdats av huvudmannen eller av rektorn eller

förskolechefen vid den eller de skolor eller förskolor där läraren eller förskolläraren har tjänstgjort.

Paragrafen motsvarar nuvarande 33 § fjärde och femte styckena.

35 §

Utöver vad som följer av 34 § gäller kraven i 2 kap. 16 § första stycket 2 och 3 i den nya skollagen inte lärare och förskollärare som till grund för sin ansökan om legitimation åberopar bevis över utländsk lärar- eller förskollärarytbildning.

I paragrafen, som är ny, finns det övergångsbestämmelser om undantag från kraven på genomförd introduktionsperiod och lämplighetsprövning för att en lärare eller förskollärare med utländsk lärar- eller förskollärarytbildning ska få legitimation. Av 3 § framgår att med uttrycket ”den nya skollagen” avses skollagen (2010:800).

Bestämmelsen i 2 kap. 13 § i den nya skollagen i dess lydelse före den 1 juli 2011 gäller till och med den 30 november 2013. Enligt den bestämmelsen ska huvudmännen för undervisning använda lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som läraren eller förskolläraren ska bedriva. Det uppställs således endast krav på viss utbildning.

Även bestämmelserna i 2 kap. 20 § i den nya skollagen i dess lydelse före den 1 juli 2011 gäller till och med den 30 november 2013. Av nämnda paragraf första stycket 1 framgår att endast den som har någon typ av lärarexamen eller förskollärarexamen enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av högskolelagen (1992:1434) eller motsvarande äldre utbildning får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet. När det gäller lärare eller förskollärare med utländsk utbildning uppställs i stället krav på behörighetsbevis.

Sedan den 1 juli 2011 är det dock inte möjligt att ansöka om behörighetsbevis hos Högskoleverket. Lärare och förskollärare med utländsk lärar- eller förskollärarytbildning kan nu i stället ansöka om legitimation hos Statens skolverk. Av en ny punkt, 8, i övergångsbestämmelserna till lagen (2011:189) om ändring i skollagen (2010:800) framgår därför att vid tillämpningen av 2 kap. 20 § i den nya skollagen i dess lydelse före den 1 juli 2011 ska legitimation jämföras med behörighetsbevis.

För medborgare i en annan medlemsstat i EU, liksom för medborgare inom EES och i Schweiz, som vill utöva ett yrke som är reglerat i en annan medlemsstat gäller Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer. Enligt direktivet är den mottagande medlemsstaten i vilket yrket är reglerat skyldig att ta hänsyn till de kvalifikationer som medborgaren har förvärvat i en annan medlemsstat och att bedöma om dessa motsvarar de kvalifikationer som den kräver. Sedan den 1 juli 2011 är det Skolverket som inom ramen för legitimationssystemet prövar ansökningar om erkännande av yrkeskvalifikationer.

Av redogörelsen ovan framgår att det till och med den 30 november 2013 inte uppställs något formellt krav på legitimation och därmed inte heller på genomförd introduktionsperiod och lämplighetsprövning för lärare och förskollärare med en svensk utbildning för att få anställas som

lärare eller förskollärare utan tidsbegränsning och bedriva undervisning i skolväsendet. Sådana krav ska inte heller uppställas för lärare och förskollärare med utländsk utbildning. Det framgår därför av nu aktuell paragraf att kraven i 2 kap. 16 § första stycket 2 och 3 i den nya skollagen inte gäller lärare och förskollärare som till grund för sin ansökan om legitimation åberopar bevis över utländsk lärar- eller förskollärarytbildning.

Bestämmelsen i paragrafen omfattar alla lärare och förskollärare som till grund för sin ansökan om legitimation åberopar bevis över utländsk lärar- eller förskollärarytbildning. Någon ytterligare förutsättning för att omfattas uppställs inte. Till skillnad mot 34 § krävs det således inte att läraren eller förskolläraren har arbetat en viss tid.

Av punkten 2 i övergångsbestämmelserna framgår att bestämmelsen i paragrafen ska tillämpas för tid från och med den 1 juli 2011. Vidare framgår det av punkten 3 i övergångsbestämmelserna att bestämmelsen i paragrafen endast är tillämplig om ansökan om legitimationen har kommit in till Statens skolverk före den 1 december 2013.

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.6.

1.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

Motsvarar nuvarande ikraftträdandebestämmelse.

2.

Bestämmelsen i 33 § andra stycket tillämpas från och med den 1 december 2013.

I punkten, som är ny, finns det en bestämmelse om när 33 § andra stycket ska börja tillämpas.

Bestämmelserna i 3 kap. 16 § i den nya skollagen i dess lydelse från och med den 1 juli 2011 ska börja tillämpas från och med den 1 december 2013. I 33 § andra stycket finns det en övergångsbestämmelse i förhållande till dessa bestämmelser. Bestämmelserna i 33 § andra stycket ska därför börja tillämpas från och med den 1 december 2013.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 30 juni 2012.

Föreslagna lagändringar träder i kraft den 30 juni 2012.

2. Den nya bestämmelsen i 35 § ska dock tillämpas för tid från och med den 1 juli 2011.

Av punkten framgår att den nya bestämmelsen i 35 § om undantag från kraven på genomförd introduktionsperiod och lämplighetsprövning för att en lärare eller förskollärare med utländsk lärar- eller förskollärarytbildning ska få legitimation ska tillämpas för tid från och med den 1 juli 2011.

Den 1 juli 2011 trädde bl.a. bestämmelserna om att det går att ansöka om lärar- eller förskollärarytlegitimation hos Statens skolverk i kraft. Punkten innebär att även lärare och förskollärare som har ansökt om legitimation före den 30 juni 2012 omfattas av bestämmelsen i 35§.

Punkten behandlas i avsnitt 6.2.

3. Bestämmelsen i 35 § är tillämplig endast om ansökan om legitimationen har kommit in till Statens skolverk före den 1 december 2013.

Av punkten framgår att bestämmelsen i 35 § om undantag från kraven på genomförd introduktionsperiod och lämplighetsprövning för att en lärare eller förskollärare med utländsk lärar- eller förskollärarytbildning ska få legitimation är tillämplig endast om ansökan om legitimationen har kommit in till Statens skolverk före den 1 december 2013. Ärendet om legitimationen behöver dock inte ha avgjorts före nämnda dag för att 35 § ska vara tillämplig.

Punkten behandlas i avsnitt 6.2.

Sammanfattning av promemorian Ändrad tidpunkt för vissa krav på legitimation för lärare och förskollärare (U2012/1524/S)

I promemorian föreslås att vissa bestämmelser i skollagen (2010:800) i fråga om legitimation för lärare och förskollärare, som ska börja tillämpas den 1 juli 2012, i stället ska tillämpas från och med den dag som regeringen bestämmer. Vidare föreslås vissa konsekvensändringar i såväl skollagen som lagen (2010:801) om införande av skollagen.

Skälet till att det finns behov av att flytta fram tidpunkten för tillämpningen av vissa bestämmelser är att Statens skolverk har meddelat att myndigheten för närvarande inte har förmåga att pröva ansökningar om legitimationer i det tempo som är nödvändigt. Skolverket har också inkommit till regeringen med en begäran om att flytta fram tidpunkten.

I början av februari 2012 hade enligt Skolverket cirka 87 000 lärare och förskollärare ansökt om legitimation. Endast cirka 2 000 legitimationer hade meddelats. Det finns enligt Skolverket flera anledningar till detta, bl.a. har myndigheten haft problem med det elektroniska systemet för ärendehandläggning och många ärenden är mer komplexa än förväntat.

Skolverket har bedömt att enskilda individer riskerar att komma i kläm, om inte de förändringar myndigheten föreslår genomförs. Dessutom blir det konsekvenser för huvudmännen inom skolväsendet som kan få svårigheter att leva upp till skollagens bestämmelser om krav på att endast legitimerade lärare får utföra vissa uppgifter. Det kan även bli problematiskt vid nyanställningar, eftersom endast legitimerade lärare och förskollärare från och med den 1 juli 2012 som huvudregel ska få anställas utan tidsbegränsning.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer i en del och i övrigt den 30 juni 2012.

Lagförslag i promemorian Ändrad tid för vissa krav
på legitimation för lärare och förskollärare
(U2012/1524/S)

Bilaga 2

Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)

dels att nuvarande punkterna 2–5 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2011:189) om ändring i nämnda lag ska betecknas 3–6,

dels att punkt 1 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2011:189) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse,

dels att de nya punkterna 3–6 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2011:189) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse,

dels att det i övergångsbestämmelserna till lagen (2011:189) om ändring i nämnda lag ska införas tre nya punkter, 2, 7 och 8, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011 *och tillämpas i fråga om 1 kap. 12 §, 2 kap. 16–16 b, 23 och 24 §§, 27 kap. 4–18 §§ samt 28 kap. 3 och 4 §§ från och med den 1 juli 2011. Övriga paragrafer ska tillämpas först från och med den 1 juli 2012.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

2. Bestämmelserna i 2 kap. 17, 18 och 22 §§ i sina nya lydelser tillämpas från och med den 1 juli 2012.

Bestämmelserna i 2 kap. 13, 15 och 20 §§ samt 3 kap. 16 § i sina nya lydelser tillämpas från och med den dag regeringen bestämmer. För tid dessförinnan gäller dessa bestämmelser i deras äldre lydelse.

2. Bestämmelserna i 2 kap. 15 § i den lydelse som *enligt 1 gäller till utgången av juni 2012* är dock *endast* tillämpliga om ansökan om behörighetsbeviset har kommit in till Högskoleverket före den 1 juli 2011.

3. Bestämmelserna i 2 kap. 15 § i den *äldre* lydelse som *avses i 2* är dock tillämpliga *endast* om ansökan om behörighetsbeviset har kommit in till Högskoleverket före den 1 juli 2011.

3. Trots vad som anges i *1* gäller 2 kap. 15 § i sin äldre lydelse *fortfarande efter utgången av juni*

4. Trots vad som anges i *2* tillämpas 2 kap. 15 § i sin äldre lydelse *även för tid efter den dag*

2012 för handläggning av ärenden som avses i 2.

4. Bestämmelsen i 2 kap. 16 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande till dess att ärenden som avses i 2 har avgjorts.

5. Bestämmelsen i 28 kap. 4 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande för överklagande av beslut i ärenden som avses i 2.

regeringen bestämmer för handläggning av ärenden som avses i 3.

5. Bestämmelsen i 2 kap. 16 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande till dess att ärenden som avses i 3 har avgjorts.

6. Bestämmelsen i 28 kap. 4 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande för överklagande av beslut i ärenden som avses i 3.

7. Vid tillämpningen av 2 kap. 20 § i sin äldre lydelse jämställs legitimation med behörighetsbevis.

8. Trots vad som anges i 2 kap. 20 § i sin äldre lydelse får den som inte uppfyller kraven i första stycket samma paragraf anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa på individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning. Detta gäller dock bara om

a) det saknas sökande som har utbildning som är avsedd för undervisning på den aktuella kursen,

b) den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa på den aktuella kursen, och

c) det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen.

Första stycket upphör att tillämpas den dag regeringen bestämmer.

Bilaga 2

Denna lag träder i kraft den 30 juni 2012.

Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 16 § skollagen (2010:800) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

16 §¹

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt *då* betyg ska sättas.

Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vem som beslutar betyg när mer än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från andra stycket för lärare som *anställts* utan tidsbegränsning *med stöd av* 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket.

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt *när* betyg ska sättas.

Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vem som beslutar betyg när mer än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från andra stycket för lärare *som saknar legitimation och som är anställda* utan tidsbegränsning *för att bedriva undervisning som avses i* 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹ Senaste lydelse 2011:189.

Förslag till lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800)

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:801)

dels att 33 § ska ha följande lydelse,

dels att ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2011:190) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 34 och 35 §§, av följande lydelse,

dels att det i övergångsbestämmelserna till lagen (2011:190) om ändring i nämnda lag ska införas en ny punkt, 2, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

33 §²

I fråga om lärare eller förskollärare som saknar legitimation för att bedriva undervisning i skolväsendet *enligt 2 kap. 13 § i den nya skollagen* och som har ingått avtal om anställning som lärare, förskollärare eller fritidspedagog före den 1 juli 2011 *ska* under tiden för anställningen 2 kap. 3 § första och andra styckena eller 2 a kap. 3 § andra stycket i 1985 års skollag *tillämpas* i stället för 2 kap. 13, 17 och 18 §§ i den nya skollagen, dock längst till utgången av juni 2015.

Lärare som saknar legitimation för att besluta om betyg enligt 3 kap. 16 § i den nya skollagen och som har ingått avtal om anställning som lärare, förskollärare eller fritidspedagog före den 1 juli 2011 ska under tiden för anställningen vara behöriga att besluta om betyg, dock längst till utgången av juni 2015.

Första *och andra styckena* gäller inte lärare som *uppfyller kraven* i 2 kap. 17 § *andra stycket* i den nya skollagen och som före den 1 juli 2011 har ingått avtal om anställning som lärare för att bedriva sådan undervisning som avses i samma paragraf.

I fråga om lärare eller förskollärare som saknar legitimation för att bedriva undervisning i skolväsendet och som har ingått avtal om anställning som lärare, förskollärare eller fritidspedagog före den 1 juli 2011 *tillämpas* under tiden för anställningen 2 kap. 3 § första och andra styckena eller 2 a kap. 3 § andra stycket i 1985 års skollag i stället för 2 kap. 13, 17 och 18 §§ i den nya skollagen, dock längst till utgången av juni 2015.

Första *stycket* gäller inte lärare som *avses* i 2 kap. 17 § i den nya skollagen och som före den 1 juli 2011 har ingått avtal om anställning som lärare för att bedriva sådan undervisning som avses i samma paragraf. *I fråga om lärare som avses i 2 kap. 17 § första stycket 1 i den nya skollagen*

² Senaste lydelse 2011:190.

gäller detta dock bara om han eller hon uppfyller kraven i andra stycket samma paragraf.

Kraven i 2 kap. 16 § första stycket 2 och 3 i den nya skollagen gäller inte lärare eller förskollärare som

1. före den 1 juli 2011 har avlagt behörighetsgivande examen eller har fått ett behörighetsbevis av Högskoleverket, och

2. har arbetat sammanlagt minst ett läsår eller motsvarande i en eller flera anställningar som lärare eller förskollärare.

En lärare eller förskollärare som avses i fjärde stycket ska till en ansökan om legitimation föga ett yttrande eller intyg över tjänstgöring enligt samma stycke 2. Yttrandet eller intyget ska ha utfärdats av huvudmannen eller av rektorn eller förskolechefen vid den eller de skolor eller förskolor där läraren eller förskolläraren har tjänstgjort.

Andra stycket gäller inte lärare som har ingått avtal om anställning utan tidsbegränsning före den 1 juli 2011 för att bedriva undervisning som avses i 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket i den nya skollagen.

34 §

Kraven i 2 kap. 16 § första stycket 2 och 3 i den nya skollagen gäller inte lärare eller förskollärare som

1. före den 1 juli 2011 har avlagt behörighetsgivande examen eller har fått ett behörighetsbevis av Högskoleverket, och

2. har arbetat sammanlagt minst ett läsår eller motsvarande i en eller flera anställningar som lärare eller förskollärare.

En lärare eller förskollärare som avses i första stycket ska till en ansökan om legitimation föga ett yttrande eller intyg över tjänstgöring enligt samma stycke 2. Yttrandet eller intyget ska ha utfärdats av huvudmannen eller av rektorn eller förskolechefen vid den eller de skolor eller förskolor där läraren eller förskolläraren har tjänstgjort.

35 §

Utöver vad som följer av 34 § gäller kraven i 2 kap. 16 § första stycket 2 och 3 i den nya skollagen inte lärare och förskollärare som till grund för sin ansökan om legitimation åberopar bevis över utländsk lärar- eller förskollärarytbildning. Detta upphör att tillämpas den dag regeringen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

2. *Bestämmelsen i 33 § andra stycket tillämpas från och med den dag regeringen bestämmer.*

Denna lag träder i kraft den 30 juni 2012.

Förteckning över remissinstanserna avseende promemorian Ändrad tidpunkt för vissa krav på legitimation för lärare och förskollärare (U2012/1524/S)

Efter remiss har yttrande över promemorian avgetts av Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Stockholm, Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Arbetsgivarverket, Håbo kommun, Lomma kommun, Malmö kommun, Nynäshamns kommun, Piteå kommun, Ragunda kommun, Skellefteå kommun, Sollefteå kommun, Sollentuna kommun, Södertälje kommun, Sveriges Kommuner och Landsting, Kunskapsskolan i Sverige AB, Friskolornas riksförbund, Svenskt Näringsliv, Tjänstemännens centralorganisation, Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund, Sveriges Skolledarförbund och Waldorfskolofederationen.

Följande remissinstanser har inga synpunkter att lämna på promemorian: Riksdagens ombudsmän (JO), Stockholms tingsrätt, Statskontoret, Statistiska centralbyrån, Myndigheten för handikappolitisk samordning, Barnombudsmannen, Högskoleverket, Internationella programkontoret, Skolväsendets överklagandenämnd, Sameskolstyrelsen, Sametinget, Diskrimineringsombudsmannen, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, Regelrådet, Göteborgs kommun, Sölvesborgs kommun, Örebro kommun, Pysslingen förskolor och skolor AB, Företagarna, Sveriges akademikers centralorganisation, Landsorganisationen Sverige och Tornedalingarnas Riksförbund.

Följande instanser har beretts tillfälle att yttra sig, men har avstått: Arboga kommun, Botkyrka kommun, Burlövs kommun, Filipstads kommun, Jokkmokks kommun, Karlskrona kommun, Karlskoga kommun, Kiruna kommun, Krokoms kommun, Ljusdals kommun, Ljusnarsbergs kommun, Osby kommun, Oskarshamns kommun, Stockholms kommun, Södertälje kommun, Torsås kommun, Uppvidinge kommun, Älvkarleby kommun, Övertorneå kommun, Carlsons skola, Göteborgs högre samskola, Häggviks gymnasium, Internationella engelska skolan i Enskede, John Bauergymnasiet, Lundsbergs skola, Norrskensets friskola Luleå, Nova Montessoriskola Kungsbacka, Vittra utbildning AB, Stiftelsen Kristofferskolan Stockholm, Tjänstemännens centralorganisation, Svenska Kommunalarbetsareförbundet, Svenska Samernas Riksförbund, Sveriges universitets- och högskoleförbund, Sverigefinländarnas delegation, Svenska Tornedalingarnas Riksförbund och Judiska centralrådet i Sverige.

Remissen till Romska delegationen har återsänts till avsändaren.

Förteckning över de deltagande organisationerna vid remissmötet om promemorian Ändrad tidpunkt för vissa krav på legitimation för lärare och förskollärare

Bilaga 4

Remissmötet hölls torsdagen den 22 mars 2012 på Utbildningsdepartementet, Drottninggatan 16 i Stockholm.

Följande myndigheter och organisationer deltog i mötet: Friskolornas riksförbund, Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund, Statens skolinspektion, Statens skolverk, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Sveriges Kommuner och Landsting och Sveriges Skolledarförbund.

Konsekvensutredning

Problembeskrivning – vad ska uppnås

Till regeringen har det kommit in en begäran från Statens skolverk om att regeringen ska lägga fram ett förslag till riksdagen som innebär att vissa bestämmelser i reformen om legitimation för lärare och förskollärare ska börja tillämpas vid ett senare tillfälle än den 1 juli 2012 och i en senare skrivelse har Skolverket gjort bedömningen att myndigheten i tillräcklig utsträckning ska ha handlagt befintliga och nya ansökningar senast den 1 december 2013.

Regeringen har för avsikt att tillmötesgå Skolverkets begäran. Myndigheten hade vid tiden för begäran om senareläggning av när vissa krav ska börja tillämpas endast meddelat cirka 2 000 legitimationer. Cirka 87 000 personer hade ansökt om legitimation. Det innebär sannolikt att inte tillräckligt många lärare och förskollärare har fått legitimation den 1 juli 2012 för att det ska vara möjligt för huvudmännen att leva upp till skollagens krav när det gäller legitimerade lärare och förskollärare.

Den nya skollagen anpassades till det nya legitimationssystemet med utgångspunkt i propositionen Legitimation för lärare och förskollärare (prop. 2010/11:20, bet. 2010/11:UbU5, rskr. 2010/11:171). Anpassningarna innebär bl.a., med några få undantag, att endast legitimerade lärare och förskollärare med viss behörighet får bedriva och ansvara för undervisningen, att endast legitimerade lärare och förskollärare får anställas utan tidsbegränsning och att endast legitimerade lärare självständigt får sätta betyg. Vidare innebär förändringarna att lärare och förskollärare med en utländsk utbildning i stället för att ansöka om behörighetsbevis hos Högskoleverket ska ansöka om legitimation hos Skolverket.

Som angetts ovan avser regeringen att tillgodose Skolverkets begäran. Med detta vill regeringen garantera att Skolverket kommer att meddela legitimationer på ett rättssäkert och tryggt sätt. Det kan tilläggas att en senareläggning av tidpunkten för när vissa delar av reformen ska börja tillämpas innebär att huvudmännen ges de förutsättningar som behövs för att följa skollagens krav på att det ska finnas legitimerade lärare och förskollärare.

Alternativa lösningar eller inte reglera alls

I samband med Skolverkets begäran till regeringen om att skjuta upp vissa bestämmelser som rör legitimation för lärare och förskollärare uppstod ett akut problem, vilket beskrivits ovan.

Det finns inga alternativa lösningar och det är inte heller möjligt att avstå från att reglera detta. Skolverket har till regeringen aviserat att de inte kommer att klara sitt uppdrag utan att riskera att enskilda personer kommer i kläm. Det är med de problem Skolverket anger i sin begäran, bl.a. problem med det digitala systemet, inte lämpligt att enbart t.ex. försöka hitta lösningar för en påtagligt snabbare handläggning av legitimationsärenden. Detta skulle vara alltför osäkert och regeringen

skulle riskera att både enskilda individer och huvudmän drabbas på ett oacceptabelt sätt. Bilaga 5

Berörda av regleringen

Huvudmän inom skolväsendet berörs av regleringen, eftersom de har att följa de bestämmelser som anger t.ex. vem som får anställas som lärare eller förskollärare, vem som får bedriva och ansvara för undervisningen och vem som får besluta om betyg. Huvudmännen berörs också när det gäller möjligheten att tillhandahålla legitimerade lärare och förskollärare som mentorer till nyutbildade lärare och förskollärare.

Vidare berörs enskilda lärare och förskollärare. Det handlar t.ex. om möjligheten att söka en ny tillsvidareanställning, eftersom det från och med den 1 juli 2012 krävs att en lärare eller förskollärare har legitimation för att få anställas utan tidsbegränsning. Det handlar också om rätten att fullt ut utöva sitt yrke, t.ex. när det gäller möjligheten att bedriva undervisningen och rätten att självständigt sätta betyg.

Nyutbildade lärare och förskollärare berörs på ett särskilt sätt. Om det inte finns legitimerade lärare eller förskollärare som kan vara mentorer, kan det innebära att nyutbildade nekas att genomföra en introduktionsperiod. Detta kan drabba den enskilde. För att kunna få legitimation krävs det nämligen enligt den nya skollagen att en nyutbildad lärare eller förskollärare har genomfört en introduktionsperiod.

Kostnader och andra konsekvenser

Inga kostnader uppstår med anledning av regeländringarna. Avsikten är att bestämmelserna om krav på legitimation för lärare och förskollärare ska börja tillämpas från och med den 1 december 2013.

Konsekvenserna är således av sådan art att inte bara Skolverket får längre tid till sitt förfogande för arbetet med att meddela legitimationer, utan också att huvudmännen får reella möjligheter att följa skollagens bestämmelser i fråga om legitimationssystemet när det t.ex. gäller att regelrätt anordna en introduktionsperiod.

Sveriges medlemskap i Europeiska unionen

Vissa delar av regleringen hänger samman med regleringen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer. Detta gäller för medborgare i en annan medlemsstat i EU, liksom för medborgare inom EES och i Schweiz, som vill utöva ett yrke som är reglerat i en annan medlemsstat.

Enligt direktivet är den mottagande medlemsstaten där yrket är reglerat skyldig att ta hänsyn till de kvalifikationer som medborgaren har förvärvat i en annan medlemsstat och att bedöma om dessa motsvarar de kvalifikationer som den kräver. Sedan den 1 juli 2011 är det Skolverket som inom ramen för legitimationssystemet prövar ansökningar om erkännande av yrkeskvalifikationer. Med anledning av detta måste lärare och förskollärare med utländsk utbildning under en övergångsperiod kunna få legitimation utan att det uppställs krav på att kvalifikationerna

ska motsvara bl.a. en genomförd introduktionsperiod. I annat fall skulle det ställas högre krav på lärare eller förskollärare med utländsk utbildning, vilket naturligtvis vare sig är lämpligt eller möjligt. Bilaga 5

Ikraftträdande m.m.

Regeländringarna föreslås i huvudsak träda i kraft den 30 juni 2012, dvs. innan den nya lydelsen av skollagen annars skulle trätt i kraft.

Antal berörda företag

Fristående skolor och fristående förskolor berörs av regeländringen. Hösten 2010 fanns 782 fristående skolor som motsvarar obligatoriska skolformer (grundskolor och grundsärskolor) och 523 fristående skolor som motsvarar frivilliga skolformer (gymnasieskola och gymnasiesärskola). Det fanns cirka 4 300 fristående förskolor. Storleken på företagen varierar i hög grad.

Tidsåtgång och företagens administrativa kostnader

Regeländringarna medför ingen särskild tidsåtgång och inga ytterligare administrativa kostnader. Snarare innebär senareläggningen av de nya kraven i skollagen att den förändring som legitimationsreformen innebär kan hanteras i något lägre tempo än vad som hittills har varit möjligt.

Andra kostnader och förändringar till följd av regleringen

Inga kostnader uppstår till följd av regleringen (jfr ovan).

Påverkan på konkurrensförhållanden

Konkurrensfördelar kan uppstå för sådana skolor och förskolor som har behöriga lärare eller förskollärare som bedriver och ansvarar för undervisningen. Detta kan anses borga för hög kvalitet i undervisningen. Detta har emellertid inte direkt bäring på att vissa bestämmelser skjuts fram i tiden, utan snarare på skollagens bestämmelser om att lärare och förskollärare ska ha en utbildning för den undervisning som de ska bedriva. Dock är det sannolikt så att när kraven på legitimation kommer att börja tillämpas kan skolor där det finns en hög behörighet också snabbare få legitimerade lärare eller förskollärare i sin verksamhet.

Övrig påverkan på företagen

Regeländringarna påverkar inte företagen i övrigt.

Det är inte möjligt att ta särskild hänsyn till små företag, eftersom det är viktigt att alla elever och barn, oavsett om de går i en liten eller stor skola eller förskola, får en undervisning av väl utbildade och lämpliga lärare eller förskollärare. Det förhållandet att reformen till dels flyttas fram kan dock underlätta arbetet med förändringarna, särskilt för små företag.

Bestämmelsernas lydelse enligt grundförfattning, ändringsförfattning och nu föreslagen lydelse

I denna bilaga finns en uppställning över vissa bestämmelsernas lydelse enligt grundförfattning, ändringsförfattning och nu föreslagen lydelse.

Grundförfattningarna för skollagen (2010:800) och lagen (2010:801) om införande av skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010.

Lagen (2011:189) om ändring i skollagen och lagen (2011:190) om ändring i lagen om införande av skollagen trädde i kraft den 1 juli 2011.

Skollagen

Lydelse enligt SFS 2010:800	Lydelse enligt SFS 2011:189	Föreslagen lydelse
<p>2 kap. 13 § Huvudmännen ska för undervisning använda lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som läraren eller förskolläraren ska bedriva. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilken utbildning som krävs för att få bedriva viss undervisning i skolväsendet.</p> <p>2 kap. 15 § Den som har en utländsk lärar- eller förskollärarytbildning kan få ett behörighetsbevis av Högskoleverket. Ett sådant bevis ger den behörighet att undervisa i skolväsendet som framgår av beviset. Behörighetsbevis ska utfärdas om den utländska utbildningen ensam eller tillsammans med yrkeslivserfarenhet motsvarar sådan utbildning som avses i 13 §. Den som har ett annat modersmål än svenska, danska, färöiska,</p>	<p>2 kap. 13 § Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilken utbildning som krävs för att vara behörig att bedriva viss undervisning i skolväsendet.</p> <p>2 kap. 15 § En legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller den som bedriver undervisning i fall som avses i 17 § och 18 § andra stycket 1–3.</p>	

<p>isländska eller norska kan få ett behörighetsbevis endast om han eller hon har de kunskaper i svenska som behövs.</p> <p>2 kap. 17 § Huvudmän som anordnar annan undervisning än språkundervisning på ett främmande språk får trots 13 § första stycket för denna undervisning använda en lärare som inte har utbildning som avses i 13 § eller behörighetsbevis enligt 15 §. Detta gäller bara om han eller hon</p> <p>1. har en utländsk lärarutbildning som motsvarar svensk lärarexamen, och</p> <p>2. har kompetens att undervisa på det främmande språket.</p> <p>Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om vilka språk som avses.</p> <p>2 kap. 18 § Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som har den utbildning som krävs enligt 13 § eller ett behörighetsbevis enligt 15 § eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller</p>	<p>2 kap. 17 § Lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva</p> <p>1. annan undervisning på ett främmande språk än språkundervisning, och</p> <p>2. undervisning i fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning.</p> <p>Lärare som avses i första stycket 1 ska för att få undervisa ha en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen och ha kompetens att undervisa på det främmande språket.</p> <p>Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka språk och särskilda pedagogiska inriktningar som avses.</p> <p>2 kap. 18 § Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare</p>	
--	--	--

<p>barnen, får huvudmannen använda en annan person för att bedriva undervisningen. En sådan person ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och 2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som krävs för undervisningen. <p>En person som avses i första stycket får användas för att bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisningen avser</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. modersmål, eller 2. yrkesämne i gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå eller särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå. <p>2 kap. 20 § Endast den som uppfyller följande kriterier får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. har någon typ av lärarexamen eller förskollärarexamen enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av högskolelagen (1992:1434) eller motsvarande äldre utbildning, eller 2. har fått ett behörighetsbevis enligt 15 §. 	<p>bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och 2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. <p>En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisningen avser</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. modersmål, 2. yrkesämne i gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå eller särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå, eller 3. individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning. <p>2 kap. 20 § Endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.</p>	
--	---	--

<p>Den som inte uppfyller kraven i första stycket får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i modersmål eller i ett yrkesämne i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå eller särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå. Detta gäller bara, om</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. det saknas sökande som har utbildning som är avsedd för undervisning i modersmålet eller yrkesämnet, 2. den sökande har tillräcklig kompetens i modersmålet eller yrkesämnet, och 3. det finns skäl att anta att den sökande är lämpad att bedriva undervisningen. <p>Även den som ska bedriva undervisning enligt 17 § och som inte uppfyller kraven i första stycket får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.</p> <p>2 kap. 22 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från 20 § första stycket för anställning vid fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning.</p> <p>3 kap. 16 § Betyg ska beslutas av den eller de lärare som ansvarar för undervisningen vid den tidpunkt då betyg ska</p>	<p>Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i modersmål eller i ett yrkesämne i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå eller särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå, eller individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning. Detta gäller bara om</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. det saknas sökande som har legitimation, 2. den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa i det aktuella ämnet eller på den aktuella kursen, och 3. det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen. <p>Även den som ska bedriva undervisning som avses i 17 § får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.</p> <p>2 kap. 22 § Varje huvudman ska sträva efter att för undervisningen anställa lärare och förskollärare som har forskarutbildning.</p> <p>3 kap. 16 § Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt då betyg ska sättas.</p>	<p>3 kap. 16 § Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas.</p>
--	--	--

<p>sättas. Om ett betyg är beroende av två eller flera lärares bedömning och dessa inte kan enas, ska betyget beslutas av rektorn.</p>	<p>Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.</p> <p>Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vem som beslutar betyg när mer än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas.</p> <p>Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från andra stycket för lärare som anställts utan tidsbegränsning med stöd av 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket.</p> <p>1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011 och tillämpas i fråga om 1 kap. 12 §, 2 kap. 16–16 b, 23 och 24 §§, 27 kap. 4–18 §§ samt 28 kap. 3 och 4 §§ från och med den 1 juli 2011. Övriga paragrafer ska</p>	<p>Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.</p> <p>Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vem som beslutar betyg när mer än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas.</p> <p>Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från andra stycket för lärare som saknar legitimation och är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva sådan undervisning som avses i 2 kap. 20 § andra eller tredje stycket.</p> <p>1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.</p>
--	---	--

	<p>tillämpas först från och med den 1 juli 2012.</p>	<p>2. Bestämmelserna i 2 kap. 17, 18 och 22 §§ i sina nya lydelse tillämpas från och med den 1 juli 2012. För tid dessförinnan gäller dessa bestämmelser i deras äldre lydelse.</p> <p>3. Bestämmelserna i 2 kap. 13, 15 och 20 §§ samt 3 kap. 16 § i sina nya lydelse tillämpas från och med den 1 december 2013. För tid dessförinnan gäller dessa bestämmelser i deras äldre lydelse.</p> <p>4. Bestämmelserna i 2 kap. 15 § i den äldre lydelse som enligt 3 gäller till och med den 30 november 2013 är dock tillämpliga endast om ansökan om behörighetsbeviset har kommit in till Högskoleverket före den 1 juli 2011.</p> <p>5. Trots vad som anges i 3 gäller 2 kap. 15 § i sin äldre lydelse även för tid efter den 30 november 2013 för handläggning av ärenden som avses i 4.</p> <p>6. Bestämmelsen i 2 kap. 16 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande till dess att ärenden som avses i 4 har avgjorts.</p> <p>7. Bestämmelsen i 28 kap. 4 § i sin äldre</p>
	<p>2. Bestämmelserna i 2 kap. 15 § i den lydelse som enligt 1 gäller till utgången av juni 2012 är dock endast tillämpliga om ansökan om behörighetsbeviset har kommit in till Högskoleverket före den 1 juli 2011.</p> <p>3. Trots vad som anges i 1 gäller 2 kap. 15 § i sin äldre lydelse fortfarande efter utgången av juni 2012 för handläggning av ärenden som avses i 2.</p> <p>4. Bestämmelsen i 2 kap. 16 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande till dess att ärenden som avses i 2 har avgjorts.</p> <p>5. Bestämmelsen i 28 kap. 4 § i sin äldre</p>	

	lydelse gäller fortfarande för överklagande av beslut i ärenden som avses i 2.	<p>lydelse gäller fortfarande för överklagande av beslut i ärenden som avses i 4.</p> <p>8. Vid tillämpningen av 2 kap. 20 § i sin äldre lydelse jämföras legitimation med behörighetsbevis.</p> <p>9. Trots vad som anges i 2 kap. 20 § i sin äldre lydelse får den som inte uppfyller kraven i första stycket samma paragraf anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa på individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning. Detta gäller dock bara om</p> <p>a) det saknas sökande som har utbildning som är avsedd för undervisning på den aktuella kursen,</p> <p>b) den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa på den aktuella kursen, och</p> <p>c) det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen.</p>
--	--	---

Lagen om införande av skollagen

Lydelse enligt SFS 2010:801	Lydelse enligt SFS 2011:190	Föreslagen lydelse
<p>33 § I fråga om lärare eller förskollärare som saknar utbildning för att bedriva undervisning i skolväsendet enligt 2 kap. 13 eller 15 § i den nya skollagen och som har ingått avtal om</p>	<p>33 § I fråga om lärare eller förskollärare som saknar legitimation för att bedriva undervisning i skolväsendet enligt 2 kap. 13 § i den nya skollagen och som har ingått avtal om</p>	<p>33 § I fråga om lärare eller förskollärare som saknar legitimation för att bedriva undervisning i skolväsendet och som har ingått avtal om anställning som lärare, förskollärare eller</p>

<p>anställning som lärare, förskollärare eller fritidspedagog före den 1 juli 2011 ska under tiden för anställningen 2 kap. 3 § första och andra styckena eller 2 a kap. 3 § andra stycket i 1985 års skollag gälla i stället för 2 kap. 13, 17 och 18 §§ i den nya skollagen, dock längst till utgången av juni 2015.</p> <p>Första stycket gäller inte lärare som uppfyller kraven i 2 kap. 17 § i den nya skollagen och som före den 1 juli 2011 har ingått avtal om anställning som lärare för att bedriva sådan undervisning som avses i samma paragraf.</p>	<p>anställning som lärare, förskollärare eller fritidspedagog före den 1 juli 2011 ska under tiden för anställningen 2 kap. 3 § första och andra styckena eller 2 a kap. 3 § andra stycket i 1985 års skollag tillämpas i stället för 2 kap. 13, 17 och 18 §§ i den nya skollagen, dock längst till utgången av juni 2015.</p> <p>Lärare som saknar legitimation för att besluta om betyg enligt 3 kap. 16 § i den nya skollagen och som har ingått avtal om anställning som lärare, förskollärare eller fritidspedagog före den 1 juli 2011 ska under tiden för anställningen vara behöriga att besluta om betyg, dock längst till utgången av juni 2015.</p> <p>Första och andra styckena gäller inte lärare som uppfyller kraven i 2 kap. 17 § andra stycket i den nya skollagen och som före den 1 juli 2011 har ingått avtal om anställning som lärare för att bedriva sådan undervisning som avses i samma paragraf.</p> <p>Kraven i 2 kap. 16 § första stycket 2 och 3 i den nya skollagen gäller inte lärare eller förskollärare som</p> <p>1. före den 1 juli 2011 har avlagt behörighetsgivande examen eller</p>	<p>fritidspedagog före den 1 juli 2011 tillämpas under tiden för anställningen 2 kap. 3 § första och andra styckena eller 2 a kap. 3 § andra stycket i 1985 års skollag i stället för 2 kap. 13, 17 och 18 §§ i den nya skollagen, dock längst till utgången av juni 2015.</p> <p>Lärare som saknar legitimation för att besluta om betyg enligt 3 kap. 16 § i den nya skollagen och som har ingått avtal om anställning som lärare, förskollärare eller fritidspedagog före den 1 juli 2011 ska under tiden för anställningen vara behöriga att besluta om betyg, dock längst till utgången av juni 2015.</p> <p>Första stycket gäller inte lärare som avses i 2 kap. 17 § i den nya skollagen och som före den 1 juli 2011 har ingått avtal om anställning som lärare för att bedriva sådan undervisning som avses i samma paragraf. I fråga om lärare som avses i 2 kap. 17 § första stycket 1 i den nya skollagen gäller detta dock bara om han eller hon uppfyller kraven i andra stycket samma paragraf.</p> <p>Andra stycket gäller inte lärare som har ingått avtal om anställning utan tidsbegränsning före den 1 juli 2011 för att bedriva sådan undervisning som avses i 2 kap. 20 § andra</p>
---	--	---

	<p>har fått ett behörighetsbevis av Högskoleverket, och</p> <p>2. har arbetat sammanlagt minst ett läsår eller motsvarande i en eller flera anställningar som lärare eller förskollärare.</p> <p>En lärare eller förskollärare som avses i fjärde stycket ska till en ansökan om legitimation foga ett yttrande eller intyg över tjänstgöring enligt samma stycke 2. Yttrandet eller intyget ska ha utfärdats av huvudmannen eller av rektorn eller förskolechefen vid den eller de skolor eller förskolor där läraren eller förskolläraren har tjänstgjort.</p>	<p>eller tredje stycket i den nya skollagen.</p> <p>34 §</p> <p>Kraven i 2 kap. 16 § första stycket 2 och 3 i den nya skollagen gäller inte lärare eller förskollärare som</p> <p>1. före den 1 juli 2011 har avlagt behörighetsgivande examen eller har fått ett behörighetsbevis av Högskoleverket, och</p> <p>2. har arbetat sammanlagt minst ett läsår eller motsvarande i en eller flera anställningar som lärare eller förskollärare.</p> <p>En lärare eller förskollärare som avses i första stycket ska till en ansökan om legitimation foga ett yttrande eller intyg över tjänstgöring enligt samma stycke 2. Yttrandet eller intyget ska ha utfärdats av huvudmannen eller av rektorn eller förskolechefen vid den eller de skolor eller förskolor där</p>
--	--	---

		<p>läraren eller förskolläraren har tjänstgjort.</p> <p>35 § Utöver vad som följer av 34 § gäller kraven i 2 kap. 16 § första stycket 2 och 3 i den nya skollagen inte lärare och förskollärare som till grund för sin ansökan om legitimation åberopar bevis över utländsk lärar- eller förskollärarytbildning.</p> <p>1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.</p> <p>2. Bestämmelsen i 33 § andra stycket tillämpas från och med den 1 december 2013.</p>
	Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.	

Sammanfattning av promemorian En senare tillämpning av vissa bestämmelser om särskild utbildning för vuxna (U2012/1663/GV)

I promemorian föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om att bestämmelserna i skollagen (2010:800) om att beteckningarna A, B, C, D eller E ska användas som betyg i särskild utbildning för vuxna, ska tillämpas för elever i sådan utbildning från och med en senare tidpunkt än den 1 juli 2012.

Lagförslaget i promemorian En senare tillämpning av vissa bestämmelser om särskild utbildning för vuxna (U2012/1663/GV)

Förslag till lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 22 § lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 §

Den nya skollagen och denna lag ska tillämpas på kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare från och med den 1 juli 2012. De i 2 § första stycket 1–4 angivna lagarna ska fortsätta att gälla för utbildning inom kommunal vuxenutbildning, vuxenutbildning för utvecklingsstörda och svenskundervisning för invandrare till utgången av juni 2012.

För kurser och projektarbete i kommunal vuxenutbildning, vuxenutbildning för utvecklingsstörda och svenskundervisning för invandrare som påbörjats före den 1 juli 2012 ska bestämmelserna i 1985 års skollag fortsätta att gälla.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att 21 kap. 19 § i den nya skollagen ska tillämpas för elever i särskild utbildning för vuxna från och med en senare tidpunkt än den 1 juli 2012.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2012.

**Förteckning över remissinstanserna avseende
promemorian En senare tillämpning av vissa
bestämmelser om särskild utbildning för vuxna
(2012/1663/GV)**

Efter remiss har yttranden över promemorian avgetts av Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Göteborgs kommun, Malmö kommun, Nynäshamns kommun, Orsa kommun, Östersunds kommun samt Sveriges Kommuner och Landsting.

Lunds kommun, Stockholms kommun och Älvsbyns kommun har beretts tillfälle att avge yttrande men har avstått från att yttra sig.